

Kopā būt un kopā just

Ar sajūsmu par turpmāko nedēļu un lielu prieku par līdzjutēju gaviļiem mūsu novada kolektīvi vienoti un pacilāti svētdien Rīgā devās Dziesmu un deju svētku lielajā gājienā.

XXVII VISPĀRĒJIE
LATVIEŠU
DZIESMU UN
XXVII DEJU SVĒTKI

Dziesmu svētku atklāšanas gājienā Rīgā dodas arī Skrundas sieviešu koris *Sonante*, priekšplānā – Marta Koljesova.

Cits cēlies agri, lai izbrauktu no rīta, cits jau iepriekš bija iekārtojies Rīgas Hanzas vidusskolā. Mūsu kolektīvi sastājās vecpilsētā, Kaļķu ielas galā netālu no Rātslaukuma, lai tālāk no Brīvības pieminekļa pa Brīvības ielu dotos līdz Dailes teātrim. Līdz iznācienam nācās gaidīt stundu, jo gājiens aizkavējās, tāpēc, vaicāta par izjūtām, daļa atzina, ka bažģis, vai nesāks līt, jo laika prognoze svētdienai bija ļoti mainīga. Lietus uzņāca gan, taču mūsu kolektīvi paguva gājienu noiet sausām kājām.

Šie ir XXVII Vispārējie latviešu Dziesmu un XVII Deju svētki, un pašlaik svinam šīs tradīcijas 150. gadadienu.

• Dziesmu un deju svētkos iesaistījušies 40 560 dalībnieku. Tie ir vairāk nekā 1600 kolektīvu Latvijā un vairāk nekā 100 no diasporas.

• Kuldīgas novadu pārstāv 651 dalībnieks no 37 kolektīviem. Tie ir seši kori, 13 deju kolektīvu, seši lietišķās mākslas kolektīvi, seši folkloras kolektīvi, trīs tautas mūzikas instrumentu kapelas, trīs vokālie ansambļi un viens amatierteātris.

• No 2. līdz 9. jūnijam daudzviet Rīgā notiek vairāk nekā 60 pasākumu. Vērmanes dārzā amata meistarū darinājumu gadatirgū no Kuldīgas novada var sastapt kultūras centra Tautas lietišķās mākslas studiju *Varavīksne* un Ināras un Ziedoņa Āboliņu uzņēmumu *Audēju darbnīca*. Sporta ielā 2 bez maksas apskatāma tautas lietišķās mākslas izstāde *Mēs*. Tur atrodami studiju *Varavīksne*, *Ķocis, Vēveri, Kangas*, pulciņa *Andava* un rokdarbu kopas *Čaupe* darinājumi.

Dziedātājs, Latvijas Radio 2 ētera personība un Latvijas Bērnu atbalsta fonda vadītājs **Kaspars Markševics**: „Mūsu zeme man šķiet visskaistākā, īpaši tad, kad braucu pa tās ārēm ar koncertiem. Mēs izskatāmies forši, tikai žēl, ka esam tādi peticīgi.”

➔ 5. lpp.

Kuriem produktiem **cena augusti vairāk**? Uz ko cilvēki ietaupa?

➔ 3. lpp.

Rūpēs par mājdzīvniekiem: karstumā jāsaudzē; ielu kaķiem vajag mājas.

➔ 3., 7. lpp.

Tehnoloģiju lappuse:

cietais disks – digitāls atmiņu albums; mākslīgā intelekta iespējas.

➔ 9. lpp.

Kas jauns kafejnīcu un restorānu **ēdienkartē**, kādi vasaras kokteiļi radīti.

➔ 2. lpp.

Īvandē: *Dīķlejās* ierīkots *Ziedu namiņš*, zirgu saimniece Anna Raksa piedāvā izjādi.

➔ 6. lpp.

Kā piedzīvot **Tezē brīnumu**.

➔ 8. lpp.

Piektdien, 7. jūlijā:

- Mūsējie Dziesmu un deju svētkos.
- Vai zinām, ko ēdam?
- Vārmes pamatskola Erasmus+ projektā.
- Rakstnieks un tulkotājs Ilmārs Zvirgzds.
- Vasaras nometnes atpūtai un pieredzei.
- Eži dzīvo sētā. Kas jāzina?

9 771407 975024 27

REDZĒJUMS

Mācās balansēt starp Dzīrēm un Vitrāžām

Amanda Gustovska

Kuldīgas Pilsētas svētki jūlijā daudziem vietējiem ir vasaras centrālais notikums. Vaicāti ielās par svētkiem un to budžetu, vairāki atzina, ka pēc Jāņiem nauda tiek iekrāta Pilsētas svētkiem: koncertiem, svētku galdam viesiem ārpus mūsu novada.

Agrāk *Dzīres Kuldīgā*, šķiet, svinēja visa Latvija – tas bija ļoti īpašs notikums ne vien mums, bet arī pilsētas viesiem. Atceros: pirms gadiem desmit Kuldīgas un citas mazpilsētas svētkus nevarēja ne salīdzināt. Tik daudz

„Svētku izjūta un lepnums par lielajām dzīrēm zudis. Taču šogad programma mani patīkami pārsteidz.”

dažādu pasākumu un atrakciju tik daudzās vietās vienlaikus četras dienas pēc kārtas, šķiet, bija tikai pie mums. Atrakcija *Zelta ikras*, Alekšupītes skrējieni un karnevāls, pilsētnieku un ciemiņu gājieni bija tas, kas mūsu svētkus padarīja unikālus un cilvēkus pulcēja visvairāk. Vēl šodien dzirdu stāstus: kas tik toreiz dzīrojot nav noticis! Daudzi ielās vēl joprojām ir pārsteigti, ka svētku formāts pēdējos gados mainīts un ir daudz mierīgāks, taču paši, stāstot par svētkiem tolaik, nemanot atklāj īsto iemeslu, kāpēc tā noticis. Atceros, kā viens kungs teica: „Tā bija vienīgā reize, kad kārtīgi atlaist vaļā grožus, nedomāt par darbu un citām ikdienas rūpēm.”

Svētki bija pamatīgi, taču paskats uz pilsētu un svinētājiem pēc tiem – šausmīgs.

Ar jauno svētku formātu ir izdevies rast veidu, kā lielo bardaku kontrolēt un visatļautību ierobežot. (Varbūt vainīgs bija nosaukums?!) Pirmās *Kuldīgas vasaras vitrāžas* pēc kovida ierobežojumiem gan bija vilšanās arī man – lielākā daļa, ja ne visi pasākumi paredzēti jaunajām ģimenēm un pensijas vecuma cilvēkiem. Tie, kas šķietami domāti jauniešiem, – nesaistoši. Gaiss saspiests, un brīvība izzudusi. Apskatot programmu, liela nopūta un klusuma brīdis. Svētku izjūta un lepnums par lielākajām dzīrēm zudis.

Taču šogad programma mani patīkami pārsteidz. Organizatori ņēmuši vērā iedzīvotāju viedokli, un karuseļi un piepūšamās atrakcijas atkal atradīsies Pilsētas laukumā. Arī koncertu programma pie Māras dīķa šķiet ļoti interesanta: grupas *Čipsis un dullais*, *Pirmais kurss*, Agneses Rakovskas *Zvaigznāja kubs*, dziedātājas Būū, Grēta Grantiņa un citi nu iekļauti arī manā apmeklējumu kalendārā. Liels prieks par Alekšupītes skrējiena un karnevāla atgriešanos. Tāpat vairāki citi organizatori, kā Kuldīgas aktīvo jauniešu biedrība *Sprādziens* un uzņēmums *Duna Brewery*, parūpējušies par pasākumu daudzveidību, svētkus rīkojot arī sev pašiem. Vai pilsēta būs atradusi līdzsvaru, apmierinot arī kādreizējos dzīrotājus?

MANUPRĀT

Labākai atpūtai

Nupat izskanējusi ziņa, ka Somijas sala Ulko-Tammio pasludināta par pirmo tūristu salu, kurā nedrīkstēs lietot viedtālrunus. Somijas Veselības un labklājības institūta psiholoģe un pētniecības vadītāja Sari Kasrēna uzskata, ka izslēgt telefonu, izzināt dabu un tikties ar cilvēkiem aci pret aci – tas uzlabos garastāvokli un liks justies labāk. Pirmā doma: „Cik laba iecere!” Pēc kāda laika tā gan vairs neliekas tik vilinoša, jo kurš gan no mums brīvdienās vai atvaļinājumā dzelzaini var pretoties kārdinājumam ritināt sociālo tīklu ziņu lenti? Esmu mēģinājusi

brīvdienās bez sociālajiem tīkliem iztikt. Kāds bija rezultāts? Pirmdienas rītā darba plānošanā sajutos kā nezinīte, jo brīvdienās notikuši dažādi atgadījumi un visi runāja pilnām mutēm. Secinājums? Viedtālruni kļuvuši par neatņemamu dzīves daļu. Par to liecina arī mobilo tehnoloģiju izpētes kompānijas *App Annie* pētījums, kurā noskaidrots, ka, raugoties viedtālrunī, dienā pavadām 4,8 stundas. Maz vai daudz – tas lai paliek katra paša ziņā. Tomēr reizi pa reizi ir vērts pamēģināt bez telefona iztikt, nu, vismaz brīvdienās.

Inta Jansone

TRĪS PAR VIENU

Kā rit vasara kafejnīcās, restorānos Kuldīgā? Vai tūristu pieplūdums jau jūtams? Vai ir kas jauns ēdienkartē, un kāds kokteilis izdomāts Kuldīgas tūrisma attīstības centra Vasaras kokteiļu maršrutam?

KOKTEILI MALKO DZĪVNIKU KOMPĀNIJĀ

1. Pēteris Gobzemis, Snēpeles pagasta restorāna *Strauss un kaza* īpašnieks:

– Apmeklējums ir mazāks nekā iepriekšējos gados. Kādi 90% cilvēku ir no Latvijas. Tādi ikdienas tūristi ir no Kurzemes līdz galvaspilsētai – lielākoties no Liepājas, Mārupes un Rīgas. No ārzemniekiem šovasar manīti lietuvieši un japāņi. Viņi par mums uzzina Kuldīgā un sociālajos tīklos. Darbīgāk, protams, ir nedēļas nogalēs. Taču pēc Jāņiem ir vairāk apmeklētāju darbdiēnās. Ēdienkarte nav plaša, visi produkti ir labi, tāpēc cilvēki izvēlas visu, ko piedāvājam. Līdz ar to bieži gadās klienti, kuri pasūta pat veselus trīs ēdienus, lai nobaudītu dažādas garšas. Konkrēta ēdiena, kuram pieprasījums būtu lielāks, nav: cilvēki izvēlas gan strausa, gan kazas gaļu. Nekā īpaši

jauna ēdienkartē nav, piedevās pasniedzam sezonālos dārzeņus un zaļumus. Kad ir sparģeļu laiks, pasniedzam tos, un šobrīd gaidām gailenes. Pamata ēdienkartei cenas neesam būtiski paaugstinājuši, taču palaikam piedāvājam jaunas garšas, piemēram, mazzālītu foreli un lēni gatavotu cūkas gaļu, tad maksa ir nedaudz augstāka.

Mūsu vasaras kokteiliem *Strausu fizs* atšķirībā no citiem ir pievienotā vērtība, jo to var baudīt, staigājot un skatoties uz strausiem un kazām. Tajā ir smiltsērķšķu un greipfrūtu sula, cidoniju sīrups un tekila. Daudzi garšotāji vēl nav bijuši, taču palēnām viesi sāk to izvēlēties. Kokteili izdomāja mūsu labākais viesu izklaidētājs Kristis.

ĀRZEMNIEKI MEKLĒ LATVISKO

2. Inga Eglinska, Kuldīgas kafejnīcas *Pagrabiņš* īpašniece:

– Domājam, kā uzņemsim viesus Kuldīgas svētkos. Tūristu šovasar noteikti ir vairāk, ir bijuši no Vācijas, Itālijas, Nīderlandes. Pēdējās dienas bija arī austrālieši – sazināties angļiski, taču ir arī tādi izsenis bijušie latvieši, kuri runā latviski, bet ar akcentu.

Ēdienkarte nedaudz esam pamainījuši. Bet esam par klasiskām garšām, un pie mums cilvēki nāk jau gadiem, jo zina, ko vēlas, tāpēc ir grūti ko mainīt. Ēdienkartē ir atgriezies bute garneļu mērcē, ir mēlišu salāti – tie agrāk cilvēkiem te ļoti garšojuši. Viņi par tiem jautāja un lūdza, lai iekļauj atkal. Mums pasūta pilnīgi visu, kas ēdienkartē ir. Arī ārzemnieki izvēlas dažādus ēdienus – daļa ņem klasiku, daļa speciāli brauc pie mums, jo vēlas nogaršot tādus latviešu ēdienus kā pelēkie zirņi, rupjmaizes

kārtojums, skābputra. Citiem garšo, citiem ne – viņiem tās ir pavisam jaunas garšas. Klientu pagaidām vairāk ir nedēļas nogalēs. Cenas esam paaugstinājuši par 50 centiem.

Mūsu vasaras kokteili *Katrīnas kaislība* ir tekila, ananasu sula un garšviela *Tajin*. Gribējām kaut ko saistītu ar Kuldīgu. Svētā Katrīna ir pilsētas ģerbonī. Viņa bijusi ļoti spēcīga sieviete. Atbilstoši nosaukumam domājām par sastāvdaļām: tekila ir ļoti kaislīgs dzēriens, un, cik palasījām, Katrīnai bijusi liela degme – viņa atbalstījusi studentus, bijusi ļoti gudra. Kaislības jau cilvēkiem ir dažādas. Bezalkoholiskais kokteilis ir ar zemenēm, laima sulu un spraitu. Nogaršojuši ir daudzi. Atsauksmes ir dažādas, arī gaume atšķiras: citam ir ļoti labs, citam par saldu. Interese par kokteiļu maršrutu ir liela.

IZMĒGINA UZ OGLĒM CEPTO

3. Roberts Ozoliņš, Kaļķu ielas kvartāla restorāna *Kopa Taste* šefpavārs:

– Viesi nāk dažādi, taču šķiet, ka vairāk ir tūristu nekā vietējo. Ik pa laikam rīkojam pasākumus, arī ekskursijas pie kvartāla uzņēmējiem un citiem. Nesen bija atbraucis motociklu *Harley-Davidson* klubs Latvijā un Lietuvā. Šādas ekskursijas tūristiem šķiet interesantas: var redzēt ne tikai vecpilsētu, bet arī kaut ko jaunu, kas Kuldīgā top. Tāpēc, manuprāt, pārsvarā esam piesaistījuši tieši iebrucējus no citām pilsētām un valstīm.

Uz vasaru esam atvēruši āra virtuvīti, uztaisījuši bārbekjū un Teksasas ēdienkartē. Tur iekļauta mūsu pašu kūpinātā gaļa, marinējumi, piedevas, ko pasniedzam ar paštaisīto bārbekjū mērci, cepam kartupeļus. Cilvēki vairāk izvēlas pazīstamus ēdienus, piemēram burgeru, taču arī tas nav parasts – maizīti cepam paši,

sīpolu vietā taisām sīpolu marmelādi, siera vietā – siera mērci, liekam pašu marinētos gurķus, paštaisīto bārbekjū mērci, piedevās kartupeļi, salāti. Viss taisīts no nulles – nekas nav no kāda pusfabrikāta.

Bijām plānojuši strādāt nedēļu nogalēs no ceturtdienas, taču pieprasījums ir diezgan liels, un sapratām, ka durvis jāver jau no trešdienas – arī tajā dienā daudzi brauc uz Kuldīgu. Cenas esam paaugstinājuši par eiro un eiro piecdesmit, jo produktus iepirkam no zemnieku saimniecībām un tām ir sava cena. Tāpat darbiniekiem jāmaksā pienācīga alga.

Vasaras kokteilis mums ir *Rabarberu High-ball*: viens ir ar džinu, viens bez tā. Taisām savu uzlējumu no darbinieku vāktiem rabarberiem un pievienojam *Dunas* brūvēto spricu.

Amanda Gustovska

Gaidām arī jūsu ziņu! To izdarīt ir vienkārši – portāla www.kurzemnieks.lv labajā stūrī jāuzspiež uz ikonas **Iesniegt ziņu**.

RUNĀ SPECIĀLISTS

Lai mājdzīvniekiem vasarā veselība

Signe Vīgante, veterinārārste *Obodņikova veterinārajā servisā*

Silts laiks mums visiem patīk, bet karsts var jau kļūt apgrūtināošs. Karstā laikā daudz ātrāk var sasīnāties hroniskās saslimšanas. Tāpat karstumu slīktāk pacieš suni un kaķi ar īsiem purniem, ar tumšu, melnu apmatojumu. Kopts, biezs apmatojums var no karstuma pasargāt – tas gan neattiecas uz sapinkājušos. Karstā laikā organisms daudz vairāk var atūdeņoties, ietekmējot vispārējo veselības stāvokli. Ilgstoša uzturēšanās saulē vai pat karstā telpā var ietekmēt pilnīgi vesela dzīvnieka veselību – tas var piedzīvot karstuma dūrienu. Tādēļ galvenais noteikums tādā laikā – neatstāt dzīvnieku

nevēdinātā, slēgtā telpā, piemēram, mašīnā, jo tas var beigties arī ar nāvi.

Noteikti jāizvairās no pastaigām dienas karstajā laikā. Dzīvniekiem, kas pastāvīgi dzīvo laukā, jānodrošina iespēja paslēpties no tiešajiem saules stariem. Svarīgs ir arī ūdens. Tāpat kā mēs, arī dzīvnieki karstā laikā dzer divreiz vairāk ūdens. Tādēļ, ja nav izvēles un šādā situācijā tomēr jādodas ceļā, vajag vairāk šķidruma nekā ikdienā, un jāņem līdzi atvēsinošie paklāji vai vestītes.

Dzīvnieka pārkaršanas gadījumā saimnieks var novērot dīvainu uzvedību: pārmērīgi ilgu elsošanu, dīvainu skatienu, paaugstinātu temperatūru, nereaģēšanu uz apkārt notiekošo. Slīktākajā gadījumā var būt pat samaņas zudums vai šoks, un tad nekavējoties jāmeklē veterinārārsta palīdzība.

Mazāk bīstami, tomēr mokoši var būt arī insektu kodumi. Parasti vairāk cieš dzīvnieki ar īsu apmatojumu. Kniši un odi var radīt pumpas, kas var izplesties pat centimetra diametrā. Arī bites vai lapsenes kodiens var izraisīt alerģisku reakciju.

Tāpat jāuzmanās suņiem ar biezu un lielu apmatojumu. Zem pinkām āda neelpo, ātri var izveidoties iekaisums – dermatīts, tādēļ apmatojumam jābūt tīram. Tas pievilina mušas, kas tur var sadēt oļiņas, kurās pēc laika sāk attīstīties mušu kāpuri. Labākais veids, kā savu dzīvnieku no problēmām pasargāt, ir profilaktiski lietot pretparazītāros līdzekļus. Klāsts ir ļoti plašs: gan skaustā pilināmi, gan garšīgu kubiņu veidā apēdami.

Desmit soļi veselīgām datorspēlēm

Rīgā, *Porsche* centrā, prezentētas Latvijā izstrādātas vadlīnijas tam, lai datorspēļu spēlēšana būtu veselīga, saturīga, droša un lai lietotāji veidotu jēgpilnas attiecības. To rosinājusi Latvijas Biogeiminga* biedrība, kuras priekšsēdis ir kuldīdznieks **Martins Muitenieks**.

Desmit soļi ir padomi jauniešiem, pedagogiem un vecākiem, piemēram, veselīga uztura pamati, fizioterapeitu radītas treniņu programmas un ieteikumi finanšu pratībā. Vadlīnijas atrodamas mājaslapā *Biogaming.org*.

Latvijas Biogeiminga biedrība ir bezpeļņas organizācija, kuras mērķis ir spēlētāju un e-sporta** atlētu labsajūta un veselība, kā arī profesionālā izaugsme. Sadarbībā ar kvalificētiem fiziskās un garīgās veselības speciālistiem tā piedāvā konsultācijas, uztura un treniņu plānu, seminārus jauniešiem un viņu ģimenēm, lai virtuālajā vidē un realitātē veicinātu veselīgu attīstību.

Biedrības valdes priekšsēdis **M. Muitenieks** stāsta: „Esmu dzimis un audzis Kuldīgā. Latvijas Biogeiminga biedrība oficiāli radās 2020. gada rudenī, bet jau vasarā ar domubiedriem aktīvi domājām, kā datorspēles spēlēt ilgtspējīgi. Pats daudz spēlēju, kad Kuldīgā uzaugu, – man bija daudz brīva laika pēc skolas, arī brīvdienās. Man ļoti patika sacensties digitālajā vidē. Saprātu, ka datorspēles un fiziski aktīvā dzīve jāabalansē. Man vienmēr blakus bijis sports – ar to arī balansēju. Esmu pateicīgs,

Par veselīgām datorspēlēm sarunājas Latvijas Biogeiminga biedrības partneri: profesionālais autosportists, *Porsche* instruktors **Valters Zviedris**, Pusaudžu un jauniešu psihoterapijas centra vadītājs **Nils Konstantinovs**, *SEB* bankas skolu vēstnešu programmas vadītāja **Ance Āboliņa**, biedrības veikspējas treneris **Kaspars Vendelis** un pasākuma vadītājs **Vilis Brūveris**.

ka apkārt bijuši gudri cilvēki, mani dzīves skolotāji.

Biogeiminga biedrības misija ir izveidot drošu, jēgpilnu vidi jebkura līmeņa geimerim: gan hobija līmeņa, gan e-sporta atlētam. Ja paskatās no cita aspekta, e-sporta atlētiem dators ir darbarīks. Ir visdažādākās disciplīnas, tāpēc tie, kas to dara profesionāli, sper papildu soļus, lai sevi attīstītu. Prezentējot vadlīnijas, mēs norādām pirmo soli – izlemt, kāds ir cilvēka mērķis: ar datorspēlēm nodarboties izklaides, hobija vai profesionālas darbības līmenī.

Saprotam, ka tehnoloģijas ļoti strauji attīstās un ka datorspēļu atkarība vairs nav vienīgā atkarība, – tāda var veidoties no telefona lietošanas, piemēram, sociālajiem tīkļiem. Tā

skar ne tikai jauniešus, bet arī vecākus cilvēkus. Datorspēles nav paredzētas noteiktai vecuma grupai. Daudzās disciplīnās to dara pieauguši cilvēki, īpaši profesionālajā līmenī. Datorspēles ir pieejamas arī tiem cilvēkiem, kuri fiziski sacensties nevar, bet digitālajā vidē var. Datorspēles attīsta prāta spējas, bet nevajag aizmirst arī par savu bioloģisko un emocionālo pusi, kas cilvēkam nākusi no dabas.”

* No vārdiem *bioloģisks* un angļu vārda *gaming* (datorspēļu spēlēšana).

** E-sports – elektroniskais sports, kurā cilvēki digitālajā vidē sacenšas profesionāli.

Jēkaba Aleksandra Krūmiņa
teksts un foto

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Cik naudas paredzējat Jāņiem? Vai nācās pārtērēties? Kuriem produktiem cena augusi vairāk? Uz ko ietaupāt?

Aina Sļisarenko, pensionāre:

– Budžets ir 100 eiro uz diviem cilvēkiem. Tādā summā cenšos iekļauties katru gadu, un tas arī izdodas. Augstāka cena noteikti ir gaļai un sieram. Šķiet, ka siers tieši uz svētku laiku bija dārgāks nekā ikdienā. Alkoholu daudz nelietojam, taču arī alus ir dārgāks. Ar nolikto summu iztikt varam. Ietaupu uz dārzeniem, zaļumiem, olām. Mājās ir sava saimniecība, tāpēc lieli izdevumi nesanāk. Ar pārtiku un citu sadzīvi palīdz arī bērni. Ja nebūtu viņu atbalsta, tad gan nezinu, vai tik viegli varētu iztikt.

Līva Melbārde, strādā mārketiņgā:

– Summu īsti nenosaku, arī nepārtērējos. Iepērkos pēc izjūtām. Šajos Jāņos iztērēju kādus 100 eiro – tas nav vairāk kā pagājušogad. Cenas gan ir augušas, un šogad vienkārši mazāk iepirkāties. Augstākas cenas ir pilnīgi visam: gan pārtikai, gan sadzīves precēm. Alus kļuvis daudz dārgāks, taču to bieži nelietoju. Ietaupu, meklējot atlaides. Nākamie svētki ar lielāku iepirkšanos būs Ziemassvētki.

Inga Bandere, dzīvo Īrijā:

– Pārtērēties iznāca – iztērējām plus mīnus kādu tūkstošu vairāk. Lielas svētku netaisām. Nauda pārsvarā aiziet degvielai, izbraucieniem. Jāņos no Īrijas atbraucām uz Latviju. Degvielai cena krietni augusi. Par produktiem grūti teikt, jo divus gadus te neesmu bijusi. Cik esmu skatījusies, Īrijā pārtikas cenas ir tikpat augstas, cik šeit. Taču algas gan salīdzināt nevar.

Baiba Krūmiņa, pensionāre:

– Neesmu saskaitījusi, cik iztērēju. Vairāk nekā citus gadus noteikti, jo cenas jau ir augstākas. Konkrētu summu nenolieku, jo bez svētku galda klāšanas iznāk sveikt vairākus Jāņus, tostarp mazmazdēliņu. Katru gadu pirms tam nedaudz iekrāju. Gandrīz visiem produktiem cena ir kāpusi. Tā kā man ir savs dārzs ar dārzeniem un zaļumiem, veikalā nav jāpērk, un varu ietaupīt. Taču piena produkti, sevišķi Jāņu siers, bija ļoti dārgs. Ievēroju, ka cena augusi tieši uz Jāņiem. Alu nedzeru, tāpēc par to pateikt nemāku. Nākamie svētki būs meitas dzimšanas diena jūlijā, pēc tam Pilsētas svētki, kur atkal vajag naudu. Plānoju aiziet uz kādu koncertu, piemēram, paklausīties Donu.

Rolands Butkus, dzīvo Anglijā:

– Pārtērējos katros Jāņos. Nepateikšu, cik daudz, taču vairāk nekā citus gadus bija. Daudz augstāka cena bija alum, bet sieram to nemanīju. Par citiem produktiem nezinu, jo no Anglijas atbraucu tikai reizi gadā – uz Jāņiem. Tur alus labāks, taču cenas tādas pašas. Budžetu nevienos svētkos nenošakām. Cik ir, tik iztērējam. Nākamie svētki – dzimšanas diena augustā.

Indra Šteinberga, strādā veikalā *Maxima*:

– Nepārtērēju ne kapeiku! Jāņiem un citiem svētkiem atļaujos ap 60 eiro. Uz Jāņiem alum bija atlaide, gaļa gan bija dārgāka, sieram bija atlaide no deviņiem uz sešiem eiro kilogramā. Mūsu veikalā visu neizpirka. Tagad, ja Jāņu sieram tuvosies derīguma termiņš, droši vien atkal būs atlaide. Uz galda liekam mamas ceptos pīrāgus, plātismaizi, šašliku, sieru. Vairāk naudas, šķiet, iztērēts gaļai – to pērku Kuldīgas tirgū un marinādi taisu mājās. Nākamais svētku budžets būs vajadzīgs Jaungadam.

Amanda Gustovska
Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

Mārtiņsalā nepeldēties!

30. jūnijā sociālajos tīklos un Kuldīgas novada pašvaldības mājaslapā parādījās ziņa, ka Mārtiņsalas peldvietā ūdens kļuvis sliktāks. Tagad pie Ventas izlikta brīdinājuma zīmes – nepeldēties.

20. jūnijā Vides inspekcijas pirmo analīžu rezultāti norādīja, ka peldēšanai ūdens nav piemērots. Atkārtotas analīzes būs 4. jūlijā, un rezultātus pašvaldība saņems piektdien, 7. jūlijā. „Tad tiks pieņemts lēmums par turpmāko rīcību,” komentē pašvaldības vides speciāliste Dace Jansone. Piesārņojums, iespējams, saistīts ar augsto gaisa temperatūru, kas ūdens līmeni pazemināja, tā palielinot mikroorganismu koncentrāciju, saka speciāliste. Pašvaldība informē, ka upes ūdeni varēja piesārņot arī ieneses no citām vietām. Tiek apskatīti krasti, lai pārbaudītu, vai netiek ielaisti neatīrīti notekūdeņi, sacīja D.Jansone.

Mārtiņsalā vairākas zīmes brīdina tur nepeldēties. Pilsētniekiem un viesiem ieteikts pašiem izvērtēt, kur peldēties, jo citas oficiālas vietas, kurā tiktu ņemtas ūdens analīzes, novadā nav.

Kuldīgas Mārtiņsalā brīdinājuma zīmes aicina pašlaik Ventā nepeldēties.

Monta Bērziņa
Jēkaba Aleksandra
Krūmiņa foto

Cels katastrofu pārvaldības centru

Novada deputāti atbalstījuši Nodrošinājuma valsts aģentūras ieceri Kuldīgā, Lauku ielā 40, būvēt katastrofu pārvaldības centru.

Iekšlietu ministrijai bez atbildības nodota pašvaldības zeme – nepilni 15 000 m². Tiks grozīts novada teritorijas plānojums, lai Lauku ielā būtu atļauta aizsardzības un drošības iestāžu apbūve.

Pašvaldība saņēmusi Nodroši-

nājuma valsts aģentūras vēstuli, ka Iekšlietu ministrijas būvniecības padome ir apstiprinājusi ieceri par 16 katastrofu pārvaldības centriem Latvijā. Kuldīgā plānots B kategorijas ugunsdzēsības depo, telpas arī Valsts policijai, Nodrošinājuma valsts aģentūrai, Iekšlietu ministrijas informācijas, veselības un sporta centram un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei.

Inta Jansone

Vienu vēl meklē, cits tiks izraudzīts

Uz Alsungas pamatskolas direktora amatu novada dome rīkos atkārtotu konkursu, bet Kuldīgas Centra vidusskolā (KCV) šim amatam pieteikušies vairāki interesenti.

Alsungā pirmajā reizē netika saņemts neviens piedāvājums, tāpēc konkurss jāatkārto. Bet ar pretendentiem uz KCV pašvaldība organizēs pārrunas un plāno jūlija sēdē izlemt par jauno direktoru.

Inta Jansone

Rožu dārzā – no Bēthovena līdz džezam

Kuldīgas senioru skolai jau par tradīciju kļuvusi dārza svētki pie mūzikas skolotājas un vēstures pētnieces Stellas Pavlovičas.

Kā stāsta skolas vadītāja Ruta Orlova, pērn ciklā *Iepazīsim Kuldīgas ielas un cilvēkus* S.Pavloviča savā krāšņajā dārzā Ēdoles ielā ielūdza uz tikšanos ar pazīstamās Kalnu dzimtas atvasi – dzejnieci Selgu Silkalnu (literatūrā pazīstamu kā Karmenu Kurzemnieci) – un stāstīja par Planīcas (tagad Kurmāles) pagasta senatni un ievērojamajiem ļaudīm. Tikšanās iespaidā visi todien sanākušie lūguši pasākumu atkārtot. Šoreiz, kad saulainā 28. jūnija vakarpusē kādreizējā skolotāja aicināja seniorus parunāt par vēsturi, mūziku un rozēm, atsaucās gandrīz 70 kuldīdznieku.

Šis gads norit izcilā čellista, mūzikas pedagoga, Kuldīgas novadnieka Kārļa Davidova 185. jubilejas zīmē. Seniori uzzināja, ka ar viņa čellu kādreiz spēlējusi slavenā 20. gadsimta angļu čelliste Žaklīna Diprē, un varēja aplūkot dārzā bagātīgi saplukušo rožu šķirni, kas nosaukta viņas vārdā. Tāpat krāšņi zied rožu krūms, ko selekcionāri veltījuši Elīzei saistībā ar Ludviga van Bēthovena pazīstamo skaņdarbu. Arī tam ir saistība ar

Kuldīgas seniori ieklausās mūzikas pētnieces Stellas Pavlovičas stāstījumā par izcilu mūziķu vārdā nosauktajām rozēm, kas krāšņi zied viņas dārzā.

Kuldīgas novadu, jo Turlavā dzimušais vijolnieks Kārlis Amenda bija vācu komponista labākais draugs. Viņam pirmajam Bēthovens uzticējis savu traģēdiju – to, ka zaudējis dzirdi. S.Pavlovičas dārzā burvīgi zied un smaržo vēl viena rožu šķirne ar izcilu vārdu *Amadeus* par godu komponistam Mocartam. Savulaik K.Amenda bijis viņa dēlu vijoles skolotājs. Mocarta mūziku atskaņoja vijolniece Alise Jaunbrūna. Seniorus priecēja arī Šopēna skaņdarbi un baltās rozēs, kas nosauktas komponista vārdā. Par viņu savos stāstos rakstījusi novadniece Mia Munjē-Vroblevska, kas Kuldīgā

dzīvoja 19. gs. beigās un 20. gs. sākumā. Savukārt, apskatot šķirni *Džezs*, eifonists Rolands Stucers seniorus ieveda šī žanra mūzikā, bet snēpelnieku kapelas *Kā ir, tā ir* dziesmu skaņās visi devās aplūkot pārējās dārza bagātības. R.Orlova piebilst: „Mājup ejot, atcerējāties vārdus, ko rakstījis izcilais 16. gadsimta franču dzejnieks Pjērs de Ronsārs: „Mūs izglābj roze. Ne vairāk, ne mazāk...” Tie vēl bija prātā tāpat kā brīnišķīgās emocijas no pasākuma.”

Daina Tafelberga
Jēkaba Aleksandra
Krūmiņa foto

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Baļķvedēji piemēslo ielu, kaimiņi sūdzas par visu ko

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns.

26. jūnijs. Drīz pēc pusnakts mums zvana, ka Skrundā konfliktis: Liepājas ielā nepiederoša persona dzīvoklī sit saimniekam un prom neiet. Sastopam divus dusmīgus vīriešus. Nevēlamais ir saldenieks – aizvedam līdz Saldus robežai, lai tālāk galā tiek kaimiņu kolēģi. Valsts policija (VP) ziņo par automašīnu, kas ar nepārliciecināmiem manevriem Kuldīgā ieradies no Ventpils puses. Klingēru ielā auto ilgi stāv, tā apdraudot satiksmi. Ipašnieks skaidro, ka salūzis – tiklīdz varēs, tā aizvāks. Pie V.Plūdoņa vidusskolas guļ jauniets bez samaņas, izsaucam mediķus. Aculiecinieki stāsta, ka ar puisi bijusi meitene, bet viņu tuvumā neatrodam. Vidus-

ielā skaidrojamies ar suņa saimnieci, kas neievēro prasības par mājdzīvnieka labturību. Mums ziņo par dūmiem Egļu ielā, bet to nekonstatējam.

27. jūnijs. Mums sūdzas par nekoptu īpašumu Egļu ielā – īpašniekam dodam laiku zāli nopļaut. Trīs vīrieši lieto alkoholu Liepājas ielā, visiem sods. Lēmums diviem citiem dzērājiem šajā ielā, tostarp vienam par nedeklarētu dzīvesvietu. Vēl divi vīri ļoti lielā reibumā tiek atvesti uz izolatoru atskurbšanai. Zvana sieviete, ka vīrietis viņai iesitis pa seju, taču nemāk pateikt, kur pati atrodas. Izdodas izdibināt, ka cietusi esot pie vecās autoostas. Sastopam sievieti, kas ir piedzērusies, atbraukusi arī VP. Pārbaudām nelabvēlīgu ģimeni Virkas ielā: māte šoreiz skaidrā, tēvs nedaudz iedzēris.

28. jūnijs. No Valtaiķiem uz Rudbāržu pusi virzās automašīna *VW Passat*, kuras vadītājs bīstami manevrē, izraisot avārijas situācijas. No Alsungas zvana tēvs, ka Krasta ielā viņa nepilngadīgajam dēlam iesitis pavēcāks vīrs. Vēlāk izlīgst paši, jo onkulis roku pacēlis tikai tamdēļ, lai bērnu pabrīdinātu. Jelgavas un Skrundas ielas krustojumā guļ jauns vīrietis, sūdzas par sirds vainu. Izsaucam mediķus, bet pakritušais tikai piedzēries.

29. jūnijs. Divi vīrieši dzer Estrādes parkā, top trīs lēmumi, jo viens nav deklarējis dzīvesvietu. Ventpils ielā koksnes atbirumi birst no *Stigas RM* baļķvedējiem. Tas notiekot regulāri, mēs uzņēmumu informējam.

30. jūnijs. Ap diviem naktī Lapegļu ielā kaut kas degot, bet ugunskurs jau apdzēsts. Dienā

atkal zvana no Egļu ielas – kaimiņš zāli vēl nav nopļāvis. Taču esam devuši ilgāku termiņu, un vēlāk tas izdarīts. Mucenieku ielā sūdzas: pavēcāks vīrs dzīvo nekārtīgi, baro putnus un taisa citas šmuces. Durvis mums netiek atvērtas. Pārbaudām nekoptu vietu pie pansionāta *Venta*. Vadītāja sola ātrāk visu sakārtot. Skrundā, Saldus ielā, sastrīdējušies pudeles brāļi, bet sods abiem par dzīvesvietas nedeklarēšanu. Pie Melnās kolkas deg zāle, ugunsnelaime novērsta.

1. jūlijs. Baznīcas ielā trešajā stāvā uz palodzes izlikta skandas, skaļa mūzika kaimiņiem traucē. Liekam noņemt, lai klausās istabā. Atkārtoti dodamies uz nekārtīgā vīrieša dzīvokli Mucenieku ielā, taču durvis netiek atvērtas. Pēc 22.00 vatsapā saņemam ziņu, ka Pārventā nekārtības Vijolišu

ielā, bet tur sētā cilvēki mierīgi grilē gaļu.

2. jūlijs. Liepājas ielā jau rīta pusē pie *Drogām* divi jaunieši dzer, abiem sods. Abeļciemā ar auto braukā aizdomīgi cilvēki, kas piedāvā celtniecības pakalpojumus. Jāpalīdz slimnīcas darbiniekiem izvest apmeklētāju, kas uzvedas neadekvāti. Pie Riežupes ietēkas Ventā atrasts zivju murds, tas atvests uz policiju. Rumbas pagastā sieviete sūdzas par bijušo draugu, kas neatdod mantas. Izskaidrojam, kā jārikojas. Rumbas dārziņos suņi izvesti bez pavadas, īpašniekam izskaidrojam noteikumus. Ganību ielā brauc *BMW*, kam cilvēks izliecies pa logu. Ap turam – pasažieri ir mums zināmi jaunieši. Dzēruši nav, atgādinām par drošību.

Pierakstījusi
Daina Tafelberga

„Esmu absolūts latvietis un patriots”

Mūspuses novadnieka, tagad pazīstamā dziedātāja, *Latvijas Radio 2* ētera personības un Latvijas Bērnu atbalsta fonda vadītāja **KASPARA MARKŠEVICA** vārds pirmoreiz skaļāk izskanēja pirms 18 gadiem, kad viņš ar skatuves vārdu Cash uzvarēja TV šovā *Talantu fabrika*. Tolaik puisis no Alsungas bērnuma bija pārcēlies uz Rīgu un mācījās par galdnieku. Arodu apguva, taču likt lietā neiznāca, jo viņš pievērsās aicinājumam – mūzikai. Tagad K.Markševica vārds regulāri lasāms Latvijas kultūras notikumu kalendārā un bieži vien saistībā ar labdarību.

Kādu atceraties bērību Kuldiņas pusē?

Kuldiņas novads man ir īpaši mīļa vieta. Piedzimu Rendā un tur pavadīju pirmos neapzinātos sava mūža gadījumus. Tad ģimene pārcēlās uz Kurmāles pagastu, kur iznāca būt neilgi un kur būtisku iespaidu nav palicis.

Līdz ar Alsungu nāca lielās pārmaiņas. Augu daudz bērnu ģimenē tādos apstākļos, ko dēvē par nelabvēlīgiem, normālai sabiedrībai nepieņemamiem. Kādā rītā klases audzinātāja jautāja un vienlaikus piedāvāja, vai es vēlētos savā dzīvē kaut ko mainīt. Nokļuvi bērnumā un kādus desmit gadus nodzīvoju tur. Tās bija radikālas pārmaiņas – padzīvoju vecumam nozīmīgs laiks, kad iepazīst pasauli. Bērnuma sistēma nebija slikta – tā deva iespēju attīstīties, un tagad žēl, ka daudz no tā neizmantoju. Kuldiņas tehnikumā biju īsu brīdi, jo vēlējos mācīties Rīgā. Galvaspilsēta bija pilnīgi sveša, bet laikam jau toreiz man bija liela ambīcijas.

Vai zinājat, par ko vēlaties kļūt?

Bērnumā audzinātājas jauniešus rosināja doties uz tehnikumu apgūt profesiju. Lai kas notiek, būs arods un darbs. Es aizgāju uz galdniecību: man patika, biju darbojies pulciņos un šo to knibinājis. Galdniekus pabeidzu Pārdaugavas profesionālajā vidusskolā, un ar to mana karjera šajā nozarē beidzās. Profesija ļoti laba un noderīga, bet ne man domāta. Biju sācis domāt par mūziku – tā mani aizrāva vairāk. Ar laiku tā guvusi stipru virsroku.

Ar ko pats sevi vairāk asociējat: esat mūziķis, radiobalss vai labdarības fonda vadītājs?

Lai kā tieku uztverts, prioritāte ir Latvijas Bērnu atbalsta fonds – tajā ir mana sirds un dvēsele. Būvēju to ar mērķi palīdzēt jaunajai paaudzei, ģimenēm ar bērniem. *Latvijas Radio 2* ir mazais sapnis kopš bērības. Klausījies, mazs būdams, visu dienu. Šķita aizraujoši – jau tad vēlējos vadīt kādu raidījumu. Tas sapnis piepildījies. Mūzika? Tā caurvij ik dienu un ir arī uz skatuves.

Kurā brīdī mūzika atnāca?

Mūsu mājās skanēja tikai *Latvijas Radio 2*, kas atskaņoja populāras latviešu kompozīcijas: Viktora Lapčenoka, Ojāra Grīnberga dziesmas, bieži skanēja Ulda Marhileviča *Lūgums* Mirzas Zīveres izpildījumā – gandrīz kā šūpuļdziesma, jo tā bija topā, kad piedzimu. Ārņemju mūziku ģimene neklausījās, un

Dziedātājs, Latvijas Bērnu atbalsta fonda vadītājs Kaspars Markševics pirms labdarības koncerta Rendā teica: „No mūsu šodienas darbības atkarīgs tas, cik vesela vai gluži pretēja izaugs nākamā paaudze. Mēs esam atbildīgi par nākotni, tāpat par tiem bērniem, kuriem vēlāk būs savi bērni.”

man nebija iespējas tikt pie magnetofona, pie kasešu ierakstiem. Atceros, kā gāju uz skolu, dungodams *Taču šonakt manā pilī visi logi gaiši spīd* (no Raimonda Paula dziesmas *Pelnrušķīte* – aut.) vai ko tamlīdzīgu. Bet nopietni mūzika manā dzīvē ienāca tad, kad vajadzēja izvēlēties, ko īsti darīt: vai gribu dzīvot tādu bosika dzīvi vai arī būt godīgs, lojāls un atvērts cilvēks. Sākumā dziedāju Alsungas baznīcas korī, tad pie *Suitu sievām*, meklēju iespējas piedalīties konkursos, piemēram, *Jaunajās zvaigznēs* vai *Popielā*. Muzicēšana aizveda uz *Talantu fabriku*, un tas jau bija cits līmenis. Man izdevās uzvarēt, un varbūt ko nospēlēja arī mans pusbāreņa dzīvesstāsts. Pēc tam kļuva skaidrs – būs jādzied. Turpmākais bija manās rokās: vai un kā to darīt.

Pagājušajā rudenī tapa muzikāls projekts *Aiz horizonta*, kurā uzsverat patriotismu un savu piederību.

Esmu absolūts latvietis un patriots, kas izceļojies pa pasauli un vienmēr atgriezies dzimtajā zemē. Esmu bijis diezgan tālu – svešās zemēs un kultūrās, tai skaitā Apvienotajos Arābu Emirātos, Indijā un vēl daudz kur. Mūsu zeme man šķiet viskaistākā, īpaši, kad braucu pa tās ārēm ar koncertiem. Mēs izskatāmies forši, tikai žēl, ka

esam tādi pieticīgi. Tādi rāmi dzīves dzīvotāji, piezēmi politiskā skatījumā, ļaujām darīt sev pāri. Visi citi dara, ko grib, bet mēs par to vēlāk maksājam. Nesam kā, piemēram, spāņi, kuri protestē par katru nieku, kas nešķiet labvēlīgs. Vienīgi skolotāju aroda aizstāvji beidzot saņēmās, lai izietu ielās un politiķus apstādinātu. Ikviens kārtīgs latvietis savu zemi mīl un ir patriots.

Kas rada piederību un velk atpakaļ?

Man šeit ir viss: bērni, sieva, ģimene, draugi. Atpakaļ velk mana mūzika, mans radio, manis izveidotais fonds, mani cilvēki. Sākumā, kad fondu veidojām, bijām tikai divi, bet tagad esam ap 40 cilvēku kustība. Esam to rītiem iegriezuši tā, ka vairs nevar apstādināt. Lai kur esmu, cik tālā valstī atrodos, vienmēr turu rūpi un savējiem esmu sasniedzams. Man ir vēlme turpināt un radīt no jauna, paplašināties. Tas velk mājās, jo gribu ātrāk atgriezties darba ritmā. Pēc dabas esmu ļoti kustīgs – pat svētdienā nevaru nosēdēt mājās.

Kā radās Latvijas Bērnu atbalsta fonds?

Kad vēl dzīvoju sistēmā, Sandra un Juris Briči bija izveidojuši Latvijas Bērnu bāreņu fondu, kas palīdzēja arī mūsu bērnumam Alsungā: organizēja nometnes, sarūpēja mantisku palīdzību. Jau

tad tāds mazs žipčīks skraidīju pa nometnēm līdzdarbodamies.

Kad atnācu uz galvaspilsētu, atklājās, ka skolai nav kopmītņu. Biju atspēries uz Rīgu no tālās Kurzemes un nezināju, kur palikt. Alsungas bērnuma direktore Silvija Kaminska piezvanīja Sandrai un uzprasījās ciemos. Aizbraucām abi, izstāstījām sāpi, ka, lūk, zēns no laukiem iestājies skolā Rīgā, bet nav, kur dzīvot. Sandra noteica, ka kādu laiciņu varot pārnakšņot uz dīvāniņa fondā. Tas likās baigi kosmiski! Tā četrus gadus nodzīvoju ofisā starp darba dokumentiem. Pa dienu biju skolā, pēc pieciem, kad darbinieki prom, varēju atgriezties uz dīvāniņa izgulēties, no rīta izvēdināt telpu un iet uz skolu. Mums izveidojās laba sadarbība. Kad skolu pabeidzu, uz dažiem gadiem pašķīrāties, bet jau braukāju, dziedādams bērniem pasākumos.

Tad Briču ģimene pašķīrās, Sandra aizbrauca uz Angliju, Juris smagi saslima un no šīs pasaules aizgāja. Kādam vajadzēja izlemt, kas notiks ar fondu. Man jau jaunības dullumā bija iecere veidot ko līdzīgu. Fonda lūzuma brīdī no Anglijas piezvanīja Sandra, un tas saslēdzās ar manu agrāko ideju, tāpēc piedāvāju pārņemt izjukušo organizāciju, ko rekonstruēju kā Latvijas Bērnu atbalsta fondu.

„Gāju uz skolu, dungodams: „Taču šonakt manā pilī visi logi gaiši spīd.””

Ar ko tas atšķiras no kādreizējā Bāreņu fonda?

Ja raugāmies Eiropas skatījumā, bāreņiem pasaulē nevajadzētu vispār būt. Katram bērnam jāatrod ģimene, vecāki, persona, kas pieskata, vai aizbildnis. Daudzi jau, kas īsti ir bārenis. Tas ir bērns, kuram vecāki vai nu gājuši bojā, vai no viņa atteikušies. Bērnumā dzīvojošie visi nav bāreņi. Pārsvārā tur aug tādi bērni, kuru vecākiem uz laiku atņemtas aprūpes tiesības. Bērns kādā jaukā brīdī var iet uz mājām, ja senči labojušies. Tāpēc veidoju fondu bērnu atbalstam, noņemot to bāreņa apzīmējumu. Būtībā radās jauns fonds, jo darbību pārstrukturēju. Palīdzam visiem, kam ir problēmas, vai viņi nāk no mazturīgas ģimenes vai situētas.

Kā Latvijas bērniem visvairāk trūkst?

Uzmanības. Mēs strādājam ar agresīvajiem, bet agresija nav slimšana – tā nerodas pašā bērņā. Tā ir izpausmes forma – kā palīgā sauciens. Ir divas galējības: vecāki vai nu vispār bērniem nepievērš uzmanību, vai arī tos pārprūpē, un tad jaunais cilvēks vairs nesaprot, kā uzvesties, un sāk manipulēt. Patvaļa, agresivitāte ir signāls vecākiem, ka kaut kas nav kārtībā. Tas ir saprotami, jo cilvēki ierauti nežēlīgā virpulī, lai šajā ekonomiskajā situācijā izdzīvotu. Fiziski nav laika – jāstrādā, lai cilvēkbērnu pabarotu, apģērbtu, citādi nodrošinātu. Esam iejūgti tādā verdzībā, ka mājās atnākam pārguruši un aizmiegam, tiklīdz apšēzami.

Vai tad jāatbalsta vecāki?

Tieši to arī darām – ar vecākiem strādājam vairāk nekā ar bērniem. Ar mammām, tētiem, vecmāmiņām, aizbildņiem. Kopā mēģinām noskaidrot, kāpēc bērns tā uzvedas. Nerunājam par ģenētiskām iezīmēm. Visbiežāk bērns ir sevī ļoti ierāvis vai agresīvs tāpēc, ka nav komunikācijas ar apkārtni – neviens ar viņu nerunā. Aiziet uz skolu un gāž otram pa galvu, jo citādi nemāk komunicēt. Bērni vienmēr ir ģimenes spoguļis. Vēl jo vairāk agresivitāti veicina digitalizācija, nedabiskas datorspēlītes. Ja vecākiem nav laika ar bērniem par to izrunāties, nevar cerēt, ka jaunā paaudze izaugs veselīga.

Daudz koncertējat labdarības pasākumos kopā ar citiem pazīstamiem mūziķiem. Kas sabiedrības uzmanību piesaista vairāk: ziedojuma mērķis vai satikšanās mūzikā?

Droši vien abi. Koncerts Rendas baznīcā maijā vietējiem par pārsteigumu bija kupli apmeklēts, un cilvēki daudz saziedoja, jo saslēdzās vairāki faktori. Pats esmu no Kurzemes, ar mani atbrauca pazīstami mākslinieki – normālā koncertdzīvē tādu buķeti redzēt nevar. Markševics, Sergejs Jēgers, Artis Šimpermanis un citi uz vienas skatuves un vēl Rendas baznīcā! Svarīgs arī labdarības mērķis. Domāju, ka cilvēki kļūst arvien izglītotāki, saprotošāki un atbalstošāki. Labdarības akcijas parāda, ka cilvēki ir empātiski un gatavi palīdzēt. Lielākā daļa sapratusi: ja varam noziedot kaut desmit eiro, tas noteikti uzlabos mūsu pašu nākotni.

Daina Tafelberga
Lailas Liepiņas foto

Sen lolotais sapnis piepildīts

Īvandniece Ilze Pūre kopš jūnija izveidojusi savu biznesu, blakus mājvietai *Dīklejās* ierīkojot *Ziedu namiņu*, kurā piedāvā floristes pakalpojumus: taisa ziedu pušķus, kompozīcijas groziņos, iesaiņo un rotā dāvanas, aploksnes. Ar puķkopību viņa aizraujas jau sen – pašas dārzā izauguši visdažādākie ziedi.

Agrāk Ilze bijusi veikala *Mini Citro* vadītāja Kuldīgā, strādājusi arī par pastnieci. Sapnis par floristiku lolots jau sen, tāpēc viņa iekrājusi naudu un Rīgas Starptautiskajā mācību centrā izmācījies par floristikas un dekorēšanas speciālisti. Sertifikātu ieguvusi maijā un sākusi meklēt telpas: „Izdomāju, ka jāmeklē kāds namiņš un jādarbojas tepat pie mājas, jo, ja biznesu sāktu Kuldīgā, tas būtu krietni dārgāk, arī pakalpojumu cenas augstākas. Šeit man ne īre, ne pārdevējam alga nav jāmaksā, tāpēc varu pārdot lētāk.”

Namiņš atceļojis no Ventspils un iegādāts diezgan lēti, atklājot, ka ideālā stāvoklī tas nav un pie tā tiek lēnām strādāts. Pašlaik tur atrodas ledusskapis ziedu uzglabāšanai, mēbeles floristikas piederumiem, taču plānots iekārtot arī skaistu lievenīti, āra mēbeles, un, ja klientu būs daudz, tiks domāts arī par citiem uzlabojumiem.

UZ IZLAIDUMIEM DARBA DAUDZ

Biznesu sākot, Ilze ieguvusi pašnodarbinātās statusu, taču sarunas ar ziedu piegādātājiem sākusi, vēl mācoties: „Saprātu, ka tas jādara laikus, jo visus piederumus un ziedus iepirkt kādā veikalā iznāktu ļoti dārgi.” Vaicāta par sākotnējo budžetu, viņa atzīst, ka to labāk nerēķināt. Izdots krietni vairāk, nekā plānots, tāpēc namiņa iekārtošana iekavējusies. Šogad ar ziediem pašas dārzā esot skopi – rozes apsalušas. Arī sausums darījis savu. Ziedus un floristikas piederumus pušķiem Ilze pasūta divām ziedu bāzēm,

Floriste Ilze Pūre darinājusi pušķus skolēnu izlaidumam un izdomājusi dāvanas jubiliāriem.

Ziedu namiņš Īvandes Dīklejās.

pievedums ir divreiz nedēļā. Zaļumus, dekorus pieliekot arī no sava dārza. Vairāk klientu bijis izlaidumu laikā – tad par pušķiem interesējušies gan vecāki, gan skolotāji, gan skolēni: „Tad gan darba netrūka! Katrs meklēja lētāko. Kādam arī iedevu atlaidi, par savu darbu nepaņēmot neko. Viena skolniece zvanīja, ka ļoti grib uzdāvināt skolotājam ziedu pušķīti, taču jāiekļaujas septiņos eiro. Nu neko – bija arī pušķīti par septiņiem eiro.”

PALĪDZĒS ARĪ AR IDEJU

Vēl veidoti bērnu pušķi, Jāņu vainagi, dekorēta ūdens krūka dāvanai, puisītim izveidota naudas kārbīņa. Dāvanas saņemas mazāk – vien draugiem un paziņām: „Dāvanu papīru esmu pirkusi veikalos, ja ieraugu tādu, kas patīk; ja ne, ņemu no bāzes. Man patīk neitrālas krāsas un raksti, dāvanu izceļot ar skaistu dekorējumu. Daži lūguši, lai dāvanu nopērku viņu vietā, pasakot ideju, kas jubiliāram garšotu, patiktu. Citi nevarēja izdomāt, ko

Visgrūtāk bijis izveidot desu pušķi.

Kompozīcija top, ņemot vērā klienta vēlmes un floristes ieteikumus.

lai dāvina, un atbrauca parunāties. Ieteicu uzdāvināt ūdens krūku, ko pati nopirku un izdekorēju ar ziediem.”

Pušķi veidoti dažādi: „Taisu, kā vien klients vēlas: karkasos, grozos vai citādi. Izprasu, cik lielu vēlas un ar kādiem ziediem. Sākumā, lai uztaisītu vienu, pagāja diezgan ilgs laiks. Ja neiznāca, kā cerēts, jau ātrā un taisīju pa jaunam – pret sevi esmu diezgan prasīga. Ja savā darbā ieraugu to, ko mums skolā mācīja kā kļūdu, pārtaisu. Taču, jo vairāk daru, jo ātrāk iet. Daži atbrauc un vēlas iegādāties ziedus, atbrauca sieviete ar savā dārzā saplūkti ziediem un vēlējās, lai izveidoju pušķi. Neatsaku nevienam.”

LABĀKAIS – KLIENTA REAKCIJA

Prasības bijušas dažādas: „Vieni savu iztēloto pušķi apraksta līdz sīkākajai detaļai, citi paļaujas uz manu gaumi.” Floriste neatsaka izveidot pušķi arī no ēdamā vai

kā cita – tas gan prasot vairāk piepūles un izdomas. Visgrūtāk gājis ar desu pušķi, kopā liekot dažādu gaļas uzskodu iepakojumus: „Tas bija izaicinājums, jo skolā neko tādu nemācīja. Domāju pati, kā salikt. Beigās bija vieglāk, nekā domāju, – palīgā ņēmu kociņus.” Lielāko prieku sagādājot klientu reakcija: „Kad atbrauc un pasaka „Ak, Dievs, cik skaisti!”, esmu laimīga. Tas ir labākais novērtējums.” Pasūtītāji bijuši vietējie, ēdolnieki, kuldīdznieki, arī rīdzinieki. Nu jau reklāma par *Ziedu namiņu* aizgājusi no mutes mutē, un tā esot vislabākā. Noteikta darbalaika Ilzei nav: „No deviņiem rītā līdz deviņiem vakarā droši var braukt, taču labāk piezvanīt, jo varu te nebūt. Esmu ar mieru arī pievest mājās, taču tad būs mazliet dārgāk. Ja pasūtījums lielāks, piegāde ir bez maksas.” Cenu veido ziedu cena bāzē, elektrība un darbs. Šobrīd dārgākās esot rozes un lilijas, taču cena bieži mainoties.

Zirdziņus mīl gan bērni, gan kaimiņi

Pie vecā veikala pretī Īvandes baznīcai mājas atraduši trīs zirgi, par kuriem gādā Raksa ģimene.

Pirms astoņiem gadiem rīdziniece, bijusī pagasta sporta un kultūras organizatore Anna Raksa iegādājusies īpašumu, kurā agrāk atradies veikals. To atjaunot nav izdevies. Otrās stāvs pirms diviem gadiem iekārtots dzīvošanai.

Zirgi A.Raksai bijuši tuvi visu mūžu: „Ar tiem darbojos kādus 25 gadus. Tas ir vaļasprieks – bizness tas nekad nav bijis. Tīņu vecumā gribējās sportot, bet tagad vienkārši gribas būt šiem dzīvniekiem blakus.” Pašlaik tiek aprūpēti trīs zirgi: trīs un divus gadus vecās meitenes Česija un Belliņa un gadu vecais Šetlandes ponijs Konča: „Ponijs un meitene, ar kuru var izjāt, ir no Lietuvas, bet jaunā meitene ir Peršeronas šķirnes jauktene no Ventspils. Pie tām tikām nejauši: saimnieks nomira,

Zirgu saimniece Anna Raksa ar divus gadus veco Belliņu.

un beigās tās paturējām. Zirgus var iejāt no trīs gadu vecuma, tāpēc nākamgad varam rēķināties ar trim jājamzirgiem.” Izjādi sākuši piedāvāt nejauši: „Mums ir ļoti labi kaimiņi. Viņi atļauj paplašināties arī pāri ceļam pa visu ezera malu. Par to domāsim nākamgad, jo mūsu divu hektāru aplokā tri-

jiem būs par šauru. Ar zirgiem nāk darboties vairākas meitenes no Rīgas, kuras vasarā atbraukušas padzīvoties laukos, arī kuldīdzniece. Šeit ar zirgiem var iet uz mežu, uz ezeru, braukt ratos. Doma par izjādi radās pēc tam, kad saņēmām piedāvājumus vest kāzās tos, kuri precas šeit, Īvandē.

Trīs gadus vecā zirgu meitene Česija ar jātnieci Noru.

Muižā kāziniekus jau divas reizes esam veduši. Jāšanas sportā neesmu profesionāle, taču pašus pamatus varu iemācīt.” Vairāki izrādījuši interesi, braucot Īvande cauri: ienākuši parunāties un sākuši nodarboties ar jāšanu. Citus pēc laika esot atturējusi doma, ka tā ir privāta saimniecība, nav

vēlējušies uzbūvēties. Zirgi ganās Īvandes ezera apkārtnē, saimnieki paši vācot sienu, bet musli tiek vests no Rīgas. A.Raksa uzsver, ka zirgus var apciemot jebkurā gadalaikā: „Esam šeit cauru gadu. Parasti palīgu man nav, bet uz vasaru atbraukušas palīgā divas meitenes no Rīgas.”

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

Lailas Liepiņas teksts un foto

Ielu kaķi un mēs

Vieni no senatnīgi skaistās Kuldīgas simboliem ir kaķi, kas pastaigājas vai laiski gulšņā ielās un parkos. Pie mums notiek plenēri, kuros mākslinieki un bērni kaķus zīmē, glezno, fotografē, veidojot izstādes, arī tūristi steidz tos fiksēt kadros. Izstādes beidzas, tūristi aizbrauc, bet astaiņi paliek. Kā Kuldīgā klājas ielu kaķiem? Ik dienu tiem gribas ēst, vajag vietu, kur patverties sliktos laika apstākļos, tie slimo, tiem sāp.

IR NOTEIKUMI

Kuldīgas novada domes vides speciāliste Dace Jansone: „Ir vairākas vietas, kur mitinās bezsaimnieka kaķu grupiņas, un ir iedzīvotāji, kuri par tiem rūpējas. Vairākos veikalos atrodas ziedošanu kastītes klejojošu kaķu atbalstam. Ir sadarbība ar biedrību *Dzīvnieku SOS*. Aktīvi darbojas kuldīdzniece Vineta Blāķe, rīkojot pasākumus, loteriju un citas iniciatīvas šo kaķu atbalstam.

Trīs mājiņas ir Smilšu ielā – divas pašvaldības gādātas, viena iekārtota ar *Dzīvnieku SOS* atbalstu, vēl pa vienai ir Piltenes, Vīgrieču un Gaismas ielā. Pati pirmā iekārtota 2020. gada beigās Skrundas ielā. Tā atrodas pie kopīpašuma, tāpēc notika iedzīvotāju balsošana. Sākotnēji viņi nobalsoja, ka mājiņa tur izmēģinājumam atradīsies trīs mēnešus, bet joprojām tā tur ir, un cilvēki par iemītniekiem gādā. Pašreiz vajadzības izvietot jaunas mājiņas nav, bet, ja radīsies, darīsim.

Pašvaldībā ir saistošie noteikumi par mājdzīvnieku turēšanu. Ja mīlulis staigā ārpus mājas, jābūt siksnīnai ar saimnieka kontaktiem, bet suņiem jābūt čipētiem. Joprojām darbojas programma *Noķer – sterilizē – atlaid*. Par to var sazināties ar mums, vides speciālistēm. Ja redzat savainotu dzīvnieku vai notikusi cita liksta, jāzvana pašvaldības policijai.”

D. Jansone aicina ikvienu būt atbildīgam un mājas mīļuljus kastrēt un sterilizēt, lai dzīvnieku vairošanās nebūtu neplānota un nevajadzīga.

LABAIS VAIRO LABO

Koordinēt kaķu aprūpi brīvprātīgi uzņēmusies kuldīdzniece Vineta Blāķe: „Bezsaimeka kaķu skaits ir mainīgs – pašlaik aptuveni 70. Meklējām mājas; ja vajag, arī veterināro palīdzību. Kaķēni mājas atrod viegli, ar pieaugušiem kaķiem ir grūtāk. Ir arī tādi, kas pie ielu dzīves pieraduši un nav adoptējami. Man prieks, ka Kuldīgas kaķi mani saveduši kopā ar jaukiem cilvēkiem.”

Vineta pazīst visus barotājus, un reizi divās vai trīs nedēļās tiem tiek nogādāta saziēdotā barība. Viņa stāsta, ka visvairāk kaķu ir Smilšu ielas kolonijā, šogad tur cienāties bijis arī ezis. Vide ap mājiņām sakopta: krūmi izretināti, noliktas koka ripas, kur kaķiem pasēdēt, sapirkti trauciņi ēdienam un ūdenim, un, lai ir skaisti, vietu rotā petūniju ziedi.

Trejkrāsu kaķēnīte. Ļoti bailīga, notvert neizdodas, dzemdējusi jau divas reizes. Nav sterilizēta, ir problēmas ar veselību.

Viens no pelēkajiem. Ir mēģināts pieradināt, bet neizdevās – palika kolonijā.

Ja vajadzīga palīdzība dzīvniekiem, atbalstu var meklēt pie pašvaldības vides speciālistēm Intas Putniņas un Daces Jansones.

Apmēram gadu vecs kaķītis, šķiet, runčuks.

Ziedošanu kastītes Kuldīgas bezmāju kaķiem: veikalos *Zoocentrs (Rimi), Animu (Maxima), Elvi*, degvielas uzpildes stacijā *JK*, veikalā *Lopbarības sēta Mucenieku ielā* (laukumā aiz rūpniecības preču tirgus).

Smilšu ielas kaķi – gan ziņkārīgi, gan pabailīgi. Kuldīgas kaķu atbalstītāja, entuziaste Vineta Blāķe: „Ir mēģināts pieradināt, bet visus nevar. Dzimuši uz ielas – mazi mežoniši. Citus var drusku paglaudīt. Ir tādi, kam pužņo acināšas. Žēl skatīties.”

Vineta Blāķe saziēdotu barību Kuldīgā nogādā cilvēkiem, kuri par ielu kaķiņiem rūpējas, un tie ir:

- Gaismas ielā Ilga un Leons Sproģi, Ināra Eglinska,
  - Mežvaldē Rita Kabiņecka,
  - Piltenes ielā Anda Andersone,
  - Skrundas ielā Guna Umbraško,
  - Pasta ielā Astrīda Zviedre, Baiba Petere,
  - Smilšu ielā Iveta Ziemele, Zinaīda Vilcāne un pati Vineta.
- Apkārtējo māju iedzīvotāji rūpējas par kaķiem un apkārtni. Arī veikala *Gigant* darbinieki iekārtojuši vietniņu, kur kaķus pabarot.

Vineta lūgums – ēdienu likt bļodiņās un nepiegružot apkārtni. Par ziedošanu, to izlietojumu un pasākumiem var uzziņāt feisbuka vietnē *Pūks&Leo-Leopolds*. Vineta saka paldies par darbu Inārai Jēkabsonei, kura par kaķu labturību rūpējusies 17 gadus.

22. jūlijā plānots jau ceturtais labdarības pasākums, kurā tiks vākti ziedojuši bezsaimnieka kaķiem. Tajā atkal piedalīsies Kuldīgas animatoru studija: „Esmu priecīga, ka studijas vadītāja Santa Brasla un visa viņas lieliskā ģimene mani uzrunāja, ka vēlētos palīdzēt. Varēsim sabildēties kopā ar mums jau pazīstamajiem lielajiem lāčiem un viņu draugiem.

Ar labdarību nodarbojos pusotru gadu un esmu gandarīta, cik daudzi ir palīdzējuši un iesaistījušies citādi: dejotāji, dziedātāji, saksofonisti, ģitāristi, džambas jaunieši. Arī atbalstītāji, kas atvēl vietu, kur darboties, un palīdz finansiāli, jo katram pasākumam jānokārto atļauja un ir dalības maksa.”

Labdarības pasākumos un tajā, kā pildās ziedošanu kastītes veikalos, var redzēt, ka kuldīdznieki dzīvniekus mīl. „Kastītēs visvairāk ziedo bērni, un paldies vecākiem, ka šo vēlmi atbalsta,” saka Vineta.

JURČIKS UN PŪCIŅA – MŪSĒJIE

Skrundas ielā kaķu mājiņa atrodas līdzās daudzstāvu ēkai. Lai dzīvnieki būtu pabaroti, par to rūpējas Guna Umbraško. „Kaķiši

ir bailīgi un pie mājiņas vienmēr nesēž. Es vaktēju, kad atnāk, tad steidzos pabarot. Bijis pat tā, ka man mati izmazgāti, galva slapja, bet jāskrien lejā, lai neaiziet. Vēl viena sieviete baro pie garāžām, un viņa ieradinājusi, ka nāk vakarpusē, – tad kaķi ierodas. Pie mājiņas uzturas četri pieci. Vineta sagādā barību, es skatos, lai viņi to dabū. Ir tādi, kas pieklīst, tad aiziet prom, pienāk arī paskatīties kāds no tuvējām mājām. Savulaik mājas pārvaldniece teica, lai es uzņemtos, jo man kaķi ir pašai.” Gunai tagad ir četri. Trīs māsiņas paņemtas tad, kad tām nav bijis māju.

Pirms nedēļas pašvaldības policija feisbukā meklēja saimeku rudam runcim, ko auto taranējis Jelgavas ielā. Kaķis izoperēts. Guna zina teikt: „Rižiks ir no mūsu mājas bariņa.” Pirms kāda laika pieklīdis nesterilizēts: „Atnāk, tad aiziet, pazūd. Mēs paskatījāmies internetā – ir mūsējais. Es biju iesaukusi par Jurčiku, un viņš jau atsaucās. Ja saārstēs, mēs ar vīru esam ar mieru paņemt sakopt, kamēr tas varēs iet savu ceļu. Mums dzīvoklī ir brīva istaba. Es vairākiem bailīgajiem sētas kaķiņiem esmu devusi iesaukas, piemēram, Pūciņa, lai vīram varu pateikt, kurš jau pabarots, kurš vēl ne.”

CILVĒKI JĀIZGLĪTO

Skrundas dzīvnieku aizsardzības biedrības *Nika* vadītāja Inese Lauksteine apstiprināja, ka Kuldīgas rudais runcis ir klīnikā un tiek

ārstēts: „Bija notriekts ar mašīnu, bet ar visām smagajām traumām un iekšējo asiņošanu operāciju ļoti labi pārcieta. Tagad ir izkastrēts, žoklītī saliktas stīpiņas, pagaidām ir piespiedu barošana. Raksturā ir diezgan nejauks – kož veterinārārstei pirkstos. Bet izskatās, ka pēc kāda mēneša varēsim atlaist atpakaļ kolonijā sveiku un veselu. Kad sāks ēst patstāvīgi, varēs atgriezties uz ielas.”

Biedrībai darba esot pilnas rokas, un vasarā diemžēl tā ir. I. Lauksteine: „Vēl te atrodas atarastie kaķēni, pat pavisam maziņi, tā sauktie pudeļnieki. Ceļamies un barojam ik pēc divām stundām.”

Kuldīgas novadā esot ļoti daudz nesterilizētu kaķu: „Cilvēkiem joprojām trūkst zināšanu un izpratnes, ka kaķi jāsterilizē. Īpaši daudz to ir pagastos, pilsēta ir sakārtota diezgan labi. Bet ir vēl problemātiskas vietas. Ja pašvaldība izsterilizē visu koloniju, tas neko nemaina, jo ar laiku rodas jauni kaķi – cilvēki tos atstāj, izvācoties no dzīvokļa, un tie pievienojas kolonijai. Tie, kurus īpašnieki pamet, lielākoties nav sterilizēti, un tie veido papildinājumu. Ir arī gadījies tā, ka esam sterilizējuši kādu saimeka kaķi, jo ir pārkapts likums, ka tam, kas atrodas uz ielas, ir jābūt sterilizētam – kaķis vairs sešu mēnešu vecuma uz ielas nedrīkst atrasties. Topošajiem īpašniekiem atbildīgāk jāizvērtē, vai dzīvnieku viņi var atļauties: ir izdevumi sterilizācijai, un trakumsērgas pote ir obligāta.”

TRĪS MAZUĻI

Kuldīgas veterinārā klīnika un dzīvnieku patversme *Mīlās ķepiņas* piedalās pašvaldības programmā *Noķer – sterilizē – atlaid*. Veterinārārste Marita Līdaka atgādina, ka, atrodot klaiņojošu kaķi, nevis pašam tas jānes uz patversmi, bet jāziņo pašvaldības policijai vai domes vides speciālistēm Intai Putniņai un Dacei Jansonei. Pēdējā laikā sterilizācijas un kastrācijas pieteikumu nav bijis daudz. Ja kāds vēlas kaķi adoptēt, jāsaazinās ar M. Līdaku telefoniski vai veikalā. *Mīlājās ķepiņās* pašreiz mitinās viena kaķene ar trīs bērniem, kuri te nokļuvuši tad, kad kaķēni bijuši vien nedēļu veci. Tagad tie tur aug un pie saimekiem varēs doties jūlija beigās, kad mazajiem būs astoņas nedēļas.

ŽĒL PAMESTO

Kamēr ar Maritu runājams, patversmē ienāk trīs jaunieši, nesot lielu suņu barības maisu. Gribot dāvināt. Tā kā suņi te neuzturas, ieteikts vest Skrundas dzīvnieku aizsardzības biedrībai *Nika*. Diāna Zikmane šogad beigusi Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolu un stāsta: „Mēs dzīvniekus mīlam, pašiem mājās ir, un žēl visu to, kas ir pamesti, kam nav māju vai kuri ir patversmēs. Grūti jau arī patversmēm tos uzturēt. Nopirkām 60 kilogramus barības. Arī skolā dažreiz tā darījām, ka sametām naudiņu, nopirkām barību kaķiņiem un atnesām uz šejieni.”

TEZĒ KLOSTERA BRĪNUMS

Kurzemnieci ANNU VILKU sastapu Vācijā, Freiburgas latviešu centrā *Bērzaine*, kur viņa neilgu laiku uzskatījās pēc apmēram pusgadu ilga brīvprātīgā darba Tezē klosterī Francijā. Katru gadu Tezē ciematā apmeklē vairāk nekā 100 000 jauniešu no visas pasaules. Anna stāsta, ko šī pieredze devusi, un iedrošina arī citus piedzīvot Tezē brīnumu. Par brīvprātīgo var strādāt līdz 30 gadiem, taču klosteri var arī apmeklēt, uzturoties tur tikai nedēļu. Tieši ar tik ilgu pirmo viesošanās sākās Annas pieredze.

„Tagad jāatrod veids, kā klosterī iegūto mieru aiznest tālāk, nepazaudēt,” pēc gandrīz septiņiem mēnešiem Tezē kopienā Francijā saka Anna Vilka.

PIELIPA NO MAMMAS

Anna jau kopš bērnības, kad bijuši pirmie ceļojumi kopā ar mammu, vēlējusies iepazīt pasauli: „Mana mamma ir ceļotāja. Pirmo reizi astoņu gadu vecumā es tiku uz kalniem Slovākijā un ar ceļošanu saslīmu.” Viņa atceras, ka teju katru vasaru mamma organizējusi braucienus uz kalniem, kuros ņemti līdzīgi bērni. Ar laiku Anna palīdzējusi tos organizēt, jau rudenī mudinājusi sākt plānot vasaras piedzīvojumu: „Izklājām kartes, sākam rakstīt plānu, mērījām attālumus, pētījām, kur ir kempingi. Man šis process ļoti, ļoti iepatikās.”

Pēc Talsu Valsts ģimnāzijas beigšanas viņa Vidzemes Augstskolā iestājās programmā *Tūristu gids – ceļojumu un pasākumu organizators*. Esot studente, piedalījusi programmu *Erasmus+*. Kā apmaiņas studente bijusi Slovākijā, savukārt praktēs Islandē strādājusi hostelī, arī Grankanārijā (vienā no Spānijas Kanāriju salām), bet latviešu centrā Freiburgā strādājusi viesu namā. Tūrisma studijas Anna pabeigusi pirms trīs gadiem un pieņēma darbā agrākajā prakses vietā Vācijā, Freiburgā.

AR NEDĒĻU NEPIETIKA

Par to, kā radās ideja doties uz Tezē kopienu Francijā, Anna stāsta: „Tas notika, pateicoties sastaptajiem cilvēkiem. Pirms krietna laika, kad, šķiet, studēju pirmajā kursā, ar kursabiedrēm aizsākām tradīciju braukt

Brīdis pirms lūgšanas, kad Tezē kopienas pirmais brālis jau ieņēmis savu vietu. Citi nāk laikus, citi pēdējā brīdī. Sēžamie un mikrofoli sakārtoti perfektā līnijā. To brīvprātīgie dara trīs reizes dienā pirms katras lūgšanas.

Sākumā Annai klosterī bijis daudz jāstrādā virtuvē. Šī esot mazā, kurā gatavots ēdiens brīvprātīgajiem un īpašajiem viesiem.

ar kruīza kuģi. Vienā satiku puisi no Itālijas, kuram kaklā bija iekārti četri Tezē klostera krustiņi. Viņš vaicāja, vai es zinu, kas tie ir. Teicu, ka ne. Viņš man izstāstīja par iespēju jauniešiem nedēļu pavadīt Tezē klosterī.”

Mājās Anna sākusī interesēties un atradusi informāciju, ka Rīgas Krusta baznīca reizi gadā šādus braucienus organizē. Tā pirmo reizi nonākusi Tezē kopienā. Daudzi jaunieši līdzīgi kā sastaptais itālis par piemiņu no katras reizes iekar kaklā krustiņu. Annai ir trīs.

„Jau pirmajās dienās sapratu, ka nedēļa Tezē ir maz – gribu būt ilgāk,” secinājusi Anna un meklējusi iespēju uzturēties klosterī ilgāk. Uzzinājusi par brīvprātīgo darbu un pieteikusies. Viņai vajadzējis braukt 2020. gadā, taču kovida pandēmijas dēļ tas nebija iespējams, tāpēc savu sapni Anna papildinājusi tagad – uz Tezē devusies

pagājušā gada oktobrī. Ilgākais laiks brīvprātīgajam darbam esot gads, taču Anna sākusī ar sešām nedēļām un vairākas reizes termiņu pagarinājusi, pavadot sešus mēnešus un trīs nedēļas.

VIENOT, NEVIS ŠĶELT

Par katru brīvprātīgo meiteni gādā mūķene: raugās, kā sokas, informē par uzdevumiem. Tezē kopienā dzīvo brāļi, taču, lai strādātu ar jauniešiem, iesaistītas arī māsas no citām vietām. Klosteris ir ekumenisks, proti, tajā dzīvojošie brāļi pārstāv gan katoļus, gan protestantus. Turklāt viņi ir vairāk nekā 30 tautību, bet sazinās franču valodā. Savukārt brīvprātīgajiem saziņas valoda ir angļu.

Tezē kopienas būtība ir vienot, nevis šķelt. Kā Anna saka, šī kopiena ir ļoti iekļaujoša. Dzīves pamata ass ir lūgšanas trīs reizes dienā, tajās piedalās brāļi, brīvprā-

Anna (priekšplānā) komentē: „Šeit mēs sagaidām Lieldienu rīta saullēktu. Stundu klausījāmies Bībeles lasījumus, dziedājām Tezē dziesmas un sagaidījām sauli. Te ir dažas brīvprātīgās meitenes, ar kurām dzīvoju kopā. Ritā visi saucām *Priecīgas Lieldienas!* un *Kristus ir augšāmcēlies!*, bija liela svētību izjūta.”

TEZĒ KOPIENA

- Dibinātājs – Rožē Šics, vēlāk zināms kā brālis Rožē (1915–2005). Šveices protestantu garīdznieka dēls mātes dzimtenē Francijā, Tezē ciematā, 1940. gadā nopircis namu, kurā uzņēmis kara bēgļus, tostarp ebrejus.
- 1949. gada Lieldienās septiņi brāļi nolēmuši vienkāršībā dzīvot klosterim līdzīgā kopienā.
- Nākamajos gados ekumeniskajai kristīgajai kopienai pievienojušies arī jauni brāļi.
- 1966. gadā sarīkota pirmā jauniešu tikšanās, kurā piedalījušies 1400 cilvēku no 30 valstīm.
- Tagad interesenti tiek uzņemti Tezē, un ik gadu tiek rīkotas jauniešu tikšanās dažādās Eiropas un pasaules pilsētās.

MILZĪGIE KATLI

Brīvprātīgajiem uzdevumi mainās katru nedēļu. Pamatuzdevums – uzņemt tos jauniešus, kuri no dažādām pasaules malām atbrauc katras nedēļas sākumā un projām dodas nedēļas beigās. Viņi tiek izguldīti, ēdināti, kopā ar brīvprātīgajiem dara nelielus darbus, piemēram, tīra dušas un tualetes. Tāpat brīvprātīgie pirms katras lūgšanas iztīra un sakārto baznīcu. Kravas automašīnas ik dienu uz klosteri ved daudz pārtikas – arī to pieņem un izkārtot noliktavās, ledusskapjos un saldētavās ir uzdevums. Klosters virtuve esot otra lielākā Francijā, ja rēķina pēc cilvēku skaita, ko var pabarot vienā reizē. Lielāka esot tikai armijas virtuve. Ja izmantoti visi Tezē klostera katli, varot pabarot ap 6000 cilvēku: „Tie ir milzīgi katli, kuros visu saber iekšā un maisa ar ļoti lielām karotēm.”

Brīvprātīgie strādā bez brīvdienām. Pamatā ir darbs un lūgšanas, saka Anna. Taču brīvas stundas ir gan – tad jauniešu devusies pastaigās dabā.

Beigās Anna saņēmusi uzaicinājumu piedalīties tajā komandā, kas organizēs nākamo lielo jauniešu tikšanos Slovākijā, Ļubļanā. Jauniešu tikšanās ir Tezē kopienas tradīcija. Tās parasti notiek gadumijā kādā Eiropas lielākajā pilsētā. Anna ir piekritusi un jau plāno doties uz Ļubļanu, kur darbi sāksies septembrī.

Līga Gabrāne
Annas Vilkas arhīva
un autores foto

Cietais disks – digitāls atmiņu albums

Datora ārējā atmiņa jeb cietais disks ne tikai kalpo kā palīgs darbā ar lielu failu apjomu, bet daudziem arī glabā atmiņu albumu – fotogrāfijas un videofailus ar dzīves nozīmīgākajiem brīžiem. Lai dati būtu drošībā un darbs ar tiem ērts, svarīgi izvēlēties uzticamu, ietilpīgu un mērķim atbilstošu cietais disku.

Kā to pareizi izvēlēties, iesaka fotogrāfs, jelgavnieks Kārlis Buškevičs: „Kā cilvēks, kurš diendienā strādā ar apjomīgiem failiem, zinu, cik svarīga ir tehnika, tās sniegums un ātrums. Gan darba fotoattēlu uzglabāšanai, gan ģimenes bilžu arhīvam izvēlos *Samsung T7 Shield* ārējo SSD* disku. Īpaši braucienos uz ārzemēm, kur dodos garos pārgājienos un nakšņoju dabā, novērtēju ierīces kompakto izmēru, noturību pret triecieniem, putekļiem un mitrumu, kā arī ērtu savienojumu ar dažādām līdzīgi paņemtajām ierīcēm, lai iemūžinātos materiālus uzglabātu droši.”

IZVĒLIES SSD DISKA VEIDU

Meklējot SSD disku, jāizvērtē, kam ierīci domāts izmantot: cik daudz datu gribat glabāt, ar kādu ātrumu tiem piekļūt un ar

kādām ierīcēm plānots to savienot. Viens no universālajiem veidiem ir ārējie SSD diski ar USB savienojumu (standarta savienojumu datoriem u.c. ierīcēm). Jāpārlicinās, vai datoram ir savienojums USB 3.0, vai diskam un datoram pieslēgvietai ir vienāda. Tas nav obligāti, taču tas nodrošinās lielāku datu pārraides ātrumu. Ja datora modelis ir vecāks, piemērotāks būs savienojums USB 2.0. Turklāt ar dažiem SSD modeļiem failus var pārsūtīt arī bezvadu režīmā, izmantojot bezvadu internetu jeb *Wi-Fi*.

Ir nopērkami universāli ražojumi, piemēram, *Samsung T7 Shield*. To var viegli savienot ar visdažādākajām ierīcēm: no *Windows* un *macOS* ierīcēm līdz pat viedtālruniņiem un spēļu konsolēm, jo T7 ir savietojams gan ar USB 3.0, gan USB 2.0.

ATRODI PIEMĒROTU IETILPĪBU

Nākamā lieta, kam jāpievērš uzmanība, ir atmiņas ietilpība. Ārējiem cietajiem diskam tā svārstās no desmit gigabaitiem (GB) līdz pat vairākiem terabaitiem (TB). Ja meklējat disku dokumentu, attēlu vai citu failu pārsūtīšanai no vienas ierīces uz otru, optimāla ir dažu desmitu GB atmiņa. Tas ir pietiekami, lai uzglabātu tūkstošiem fotoattēlu vai vairākus simtus video, kas uzņemti ar viedtālruni. Bet, ja strādājat ar īpaši lielu datu apjomu, ja ilgus videofailus filmējat ar profesionālu tehniku, jāizvēlas disks ar vairāku TB ietilpību. Piemēram, jaunākie *T7 Shield* pārnēsājami cietie diski ir gan ar 1 TB, gan 2 TB atmiņu, un tie piemēroti pat tik apjomīgiem materiāliem kā vairāku stundu ilgiem 8K kvalitātes videofailiem un tūkstošiem

Samsung T7 Shield ārējais SSD disks.

augstākās kvalitātes fotoattēlu. „Atcerieties, ka, glabājot datus ārējā diskā, varēsiet ne tikai ērti tos paņemt līdzi un dalīties ar draugiem, kolēģiem vai klientiem, bet arī ievērojami atslogot datora atmiņu, tas strādās raitāk, un darbs būs ērtāks,” skaidro K. Buškevičs.

*SSD (*Solid State Disk*) – modernāka cietā diska tehnoloģija, kas neizmanto kustīgas mehāniskās detaļas.

Jēkabs Aleksandrs Krūmiņš

Publicitātes foto

Mākslīgais intelekts kā mācību rīks?

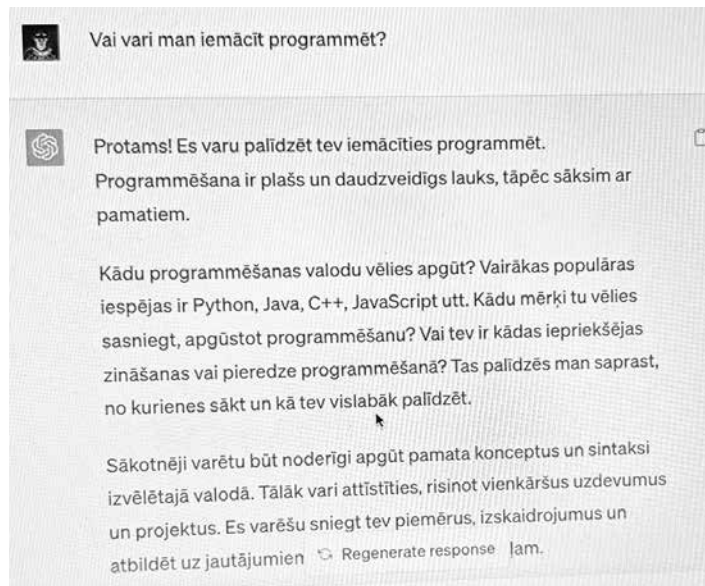
Mākslīgā intelekta (MI) iespējas, piemēram, sarunu robots *ChatGPT*, skolēniem ir liels kārdinājums, taču oficiāli to lietot skolās ir aizliegts. Tikmēr Japāna lēnām sāk šo rīku izmantošanu skolās atbalstīt.

Japānas Izglītības, kultūras, sporta, zinātnes un tehnoloģiju ministrija paziņojusi, ka ierobežotā veidā plāno atļaut izmantot ģeneratīvā* MI rīkus pamatskolas un vidusskolas klasēs. Pamatots, ka ģeneratīvie rīki, kā *ChatGPT*, raisīs diskusijas klasē un veicinās mākslinieciskās izpausmes. Vienlaikus vispārēja MI rīku izmantošana Japānas skolās joprojām netiks atļauta. Jaunās vadlīnijas plānots izdot līdz jūlijam, un tās stāsies spēkā ar nākamo mācību gadu. Tajās norādīts, ka ir svarīgi attīstīt spējas ģeneratīvo MI izmantot pārdomāti. Tomēr eksāmenos vai citos pārbaudes darbos tas tiks uzskatīts par krāpšanos.

PASNIEDZĒJA VIETĀ

Arī tik prestiža izglītības iestāde kā Hārvarda universitāte atbalsta MI rīku izmantošanu un paziņojusi, ka no septembra programmēšanas kursus studentiem vadīs sarunu robots – t.s. čātbots (no angļu vārda *chat* jeb *saruna* un vārda *robots*). Universitāte plāno izmantot robotu *ChatGPT*, kas kalpos gluži kā skolotājs-instruktors programmēšanas kursos tiem studentiem, kuri mācās programmā *Datorzinātne 50: ievads datorzinātnē*. Robots, visticamāk, būs balstīts uzņēmuma *OpenAI* laboratorijas izstrādātajos mākslīgā intelekta modeļos GPT 3.5 vai GPT 4.

Profesori uz to raugās diezgan pozitīvi un norāda, ka studentiem tas sniegs būtiskas priekšrocības, piemēram, 24 stundas diennaktī tiks nodrošināti programmēšanai nepieciešamie rīki. Varēs mācīties savā tempā un stilā, saņemt atbildes uz specifiskiem jautājumiem. Tāpat robots palīdzēs atrast kļūdas studentu kodā un sniegs atsauksmes par darbu, gluži kā to dara skolotājs.

Mākslīgā intelekta sarunu robots *ChatGPT* uz jautājumu *Vai vari man iemācīt programmēt?* atbildēja laipni un preti jautāja, kādu programmēšanas valodu lietotājs vēlas apgūt.

JĀSĀK LIETOT SAVĀ LABĀ

Kuldīgas Digitālo inovāciju centra vadītājs Artis Gustovskis komentē: „Augustā ar Kuldīgas delegāciju brauksim uz Fudzi Japānā. Tur uzzināsim par mākslīgā intelekta iekļaušanu skolās. Programmā plānots kādu skolu apmeklēt. Sākotnējo mākslīgā intelekta traci pēc būtības sacēla konkurējošās kompānijas. *ChatGPT* un tamlīdzīgi instrumenti ir ļoti labi. Ja citādi nevar, konkurenti meklē, kur piekasīties. Gan Hārvarda universitāte, gan Japāna – inteliģentas valstis un mācību iestādes – saprot faktu, ka mākslīgais intelekts nāk un ka tas būs. Jautājums ir, vai mēs kā trausti aizmiedzam acis un mūkam vai arī sākam pētīt, kā to lietot savā labā, gūt maksimālu labumu.

Redzam, ka labums ir plašāks, nekā cilvēks to apzinās. Patiesībā tas, ko cilvēki par mākslīgo intelektu zina, ir vai nu

tas sliktākais, vai arī aisberga redzamā, bet mazākā maliņa. Mēs, Digitālo inovāciju centrs, mācām to un rādām. Liela cilvēku daļa par to neko daudz nezina, kā arī nav lietojuši, citi ir dzirdējuši, bet nav pamēģinājuši. Mēģinājuši pārsvarā ir skolēni un studenti, tāpēc ka viņi uzreiz redz, kā to lietot, un redz daudz priekšrocību. Mākslīgais intelekts ietaupa laiku, palīdz atrisināt uzdevumus. Mēs tāpat kā citas progresīvās nācijas to atbalstām. Vēlamies izmantot visu pozitīvo. Protams, mācīsim Kuldīgas novada iedzīvotājiem: skolotājiem, pašvaldību un valsts iestāžu darbiniekiem, kuri pie mums nāk katru nedēļu. Kad braukšu uz Japānu, jautāšu, kā to lieto tur.”

*Ģeneratīvs – tāds, kas rada, pārveido

Jēkabs Aleksandrs Krūmiņš
(izmantots raksts no *Kursors.lv*),
autora foto

KULDĪDZNIEKA PIEREDZE

Pašlaik Mārtiņš Lēmanis izmanto šo firmas *Seagate* divu terabaitu ietilpības ārējo cietais disku.

Novērtē lietojot

„Man ir divi visparastākie firmas *Seagate* ārējie cietie diski, katrs ar divu terabaitu ietilpību. Bet, paklausoties, ko stāsta citi nozares profesionāļi, drošāk būtu pāriet uz SSD disku,” stāsta videosatura veidotājs Mārtiņš Lēmanis.

„Pirmo *Seagate* disku iegādājos 2021. gadā, kad sāku pārsniegt datora failu uzglabāšanas limitu, un otru sāku piepildīt jau gadu vēlāk, jo videopasaule divi terabaiti nemaz nav tik daudz, kā izklausās. Tagad diskā palikusi vieta tikai ap 200 gigabaitiem, un tūlīn jau būs jāmeklē jauns. Vai arī nākamā datu glabāšanas ierīce būs parasts ārējais cietais disks, es šaubos, kaut gan pašam, par laimi, nav nācies saskarties ar šo disku tehniskajām problēmām. SSD ir dārgāki, taču mazāki, un datus var pārnest stipri ātrāk, to uzbūve ir daudz vienkāršāka nekā cietajiem diskam. Tas nozīmē – mazāk iekšējo detaļu, kuras laika gaitā var salūzt. Tātad ir daudz drošāka failu uzglabāšana ar mazāku risku, ka, pieslēdzoties datoram, tie būs pazuduši. SSD iegāde tik un tā ir lētāka par failu atgūšanu no *miruša* cietā diska. Jau nu vēl neesmu izvēlējis, taču pievērsīšu uzmanību ražotājam, ietilpībai, cenai un lietotāju atsauksmēm.”

PASAUĻĒ

Kas tā par vietu? 24. kārta

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

Nacionālais parks, kas aptver kalnus, ledājus, ezerus un upes, izveidots 1959. gadā. Tā ir daļa no valsts aizsargājamo meža apgabalu sistēmas. 2013. gadā platība bija aptuveni 181 400 hektāru. Tas ir viens no lielākajiem un visvairāk apmeklētajiem valstī – vidēji gadā 252 tūkstoši cilvēku, no kuriem 54% ir ārvalstu tūristi. Nacionālajā parkā ir trīs raksturīgas kalnu grēdas. Tie stiepjas līdz 2500 m v.j.l. Parku ieteicams apmeklēt no septembra līdz aprīlim. Vasarā dienas ir garas, ņemot vērā dienvidu platuma grādus, un ir ļoti karsti. *Trip Advisor* (Amerikas uzņēmums, kas pārvalda tiešsaistes ceļojumu aģentūras) nosaucis šo parku par 8. pasaules brīnumu.

Konkursu atbalsta veikals Cīkāde.

Atbildi gaidām līdz 18. jūlijam 11.00 e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

23. kārtas atbilde: Al Hazneha (angliski *The Treasury* jeb *Dārgumu glabātava*), Petra, Jordāna.

Pareizi atbildējuši: Ausma Kreidere, Vineta Kondraņicka, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Gunta Folkmane, Daina Gerente, Inese Midrijāne, Ingars Neimanis, Indra Grandava, Rasma Stepe.

APSVEICAM! Otrā ceturkšņa balvu iegūst Ingars Neimanis. To var saņemt reklāmas nodaļā.

ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā *Kurzemnieka* numurā un līdz 18. jūlijam 11.00 sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Kāds nosaukums ir Gundijas Kalējas gleznu izstādei?

Atbilde: Latvijas čempionātā orientēšanās sportā startējuši 495 sportisti.

Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Daina Gerente, Gunta Folkmane, Ingars Neimanis, Rasma Stepe.

APSVEICAM! Otrā ceturkšņa balvu iegūst Ausma Kreidere. To var saņemt reklāmas nodaļā.

Konkursu atbalsta veikals Pindzele.

IEVĒRĪBAI! Konkurso uzvarētāji tiek noteikti reizi ceturksnī.

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papēlīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas novadā.

Atbildi līdz 18. jūlijam 11.00 sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

24. jautājums

Dziesmu svētku gājiens Kuldīgā 1960. gada 19. jūnijā. Priekšplānā Kuldīgas pūtēju orķestris. Pirmais no kreisās – tā diriģents. Kā šo cilvēku sauc?

23. jautājuma atbilde: Kuldīgas Pilsētas dārzā.

Pareizi atbildējuši: Ausma Kreidere, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Daina Gerente, Ingars Neimanis.

APSVEICAM! Otrā ceturkšņa balvu iegūst Gunta Grundmane. Tā jūs gaida reklāmas nodaļā.

ATRODI TEIKUMU!

Meklējiet pilno teikumu *Kurzemniekā* un atbildes līdz 18. jūlijam 11.00 sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

27. jūnija laikrakstā: „Ja ir brīvi līdzekļi un laiks...”

Atbilde: „Ja ir laktozes nepanesība, kazas piena produkti tiek pārstrādāti vieglāk.”

Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Gunta Folkmane, Daina Gerente, Ingars Neimanis, Rasma Stepe.

APSVEICAM! Otrā ceturkšņa balvu iegūst Gunta Folkmane. Gaidām jūs reklāmas nodaļā.

PRIEKĀ AVOTI

Kultūru mīloša un radoša

Emīlija Eglīte (17) tikko beigusi 10. klasi Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolā. Viņai prieku sagādā kultūras pasākumi, ģimene un trīs mājdzīvnieki.

KONCERTI UN IZRĀDES

„Daudz eju uz izrādēm un koncertiem. Tā var iepazīt dažādas kultūras izpausmes, dzirdēt un redzēt dažādus stāstus. Parasti dodos uz teātriem Rīgā un Liepājā, bet uz koncertiem – Kuldīgas kultūras centrā. Man ļoti patika arī Jāņu balle, kurā spēlēja grupa *Zuši*. Pēdējā izrādē, ko apmeklēju, bija *Grimmi* Liepājas teātrī. Pirmajā cēlienā gan nesapratu, kas notiek, bet pēc tam viss kļuva skaidrs un ļoti patika. No teātriem man sirdij vistuvākais ir Dailes teātris, un tur mīļākie aktieri ir Andris Bulis un Ģirts Kesteris.”

ANSAMBLIS PĀRTAPIS TRIO

„Es piedalos skolas ansambļī – man patīk dziedāt. Pirms gada vēl nelikās, ka es spētu dziedāt publiski. Bet skolā uz galvas sāka krist visvisādi pasākumi, kuros jādzied. Skolotāja tikai nedēļu iepriekš pateica, ka jāsagatavo priekšnesums. Tad vairs nebija variantu – jādzied! Izdomāju ansambļī iesaistīties ar draudzeni. Domājām, ka tikai stāvēsim aiz-

mugurē un kaut ko piedziedāsim pēdējā balsī, bet, izrādās, gribētāju dziedāt nav nemaz tik daudz. Tagad esam tikai trīs, neskatot skolotāju. Ansamblim iznāk piedalīties tikai skolas pasākumos.”

IZPAUŽAS SOCIĀLAJOS TĪKLOS

„Man patīk montēt videoklipus, publicēju sociālajā tīklā *TikTok*. Tas ir labs veids, kā izpausties un redzēt cilvēku reakciju. Ja viņiem video patīk, priecājos par sevi, bet, ja nepatīk, tad no kļūdām mācos un cenšos savas spējas uzlabot. Video montēju lietotnē *CapCut*. Parasti taisu fanu videomontāžu no seriāliem, kuri man patīk, kā arī ar slavenībām un influenceriem. No tikto-ka influenceriem man ļoti patīk *Elevator Boys*. Veidoju arī videoklipus ar sevi. Klausos popmūziku, visbiežāk tās dziesmas, kas kļuvušas populāras tiktokā. Man patīk dziedātājas Ariana Grande, Teilore Svifta un Bejone.

FILMAS UN SERIĀLI

„Brīvajā laikā daudz skatos filmas un seriālus. Tikko vēlreiz noskatījos *Titāniku* nesen noti-

Emīlija Itālijā, Romā.

Emīlija Eglīte ar mammu Kristu Jansoni Dailes teātrī.

Pastaigā ar suni Lebronu.

Priekšplānā kaķis Banāns, aizmugurē Igors.

kušās zemūdenes katastrofas iespaidā. Mani patīk tādi seriāli kā *9-1-1* un *Glee* (*Radīti skatuvei*). Vietnē *Netflix* ar mammu skatījos seriālu *Never Have I Ever* – tas bija ļoti labs! No latviešu seriāliem mīļākais ir *Ugunsgrēks*.”

ĢIMENE UN ČETRĀJAINIE DRAUGI

„Prieku sagādā ģimene. Ar mammu bieži kopā skatāmies filmas un seriālus, ejam pastaigās,

kopā apmeklējam pasākumus. Šogad ģimenē būs salidojums – tāda tradīcija ieviesta pagājušajā gadā. Dosimies uz ģimenes mājām satikt gan tuvus, gan attāļākus radniekus. Man ir arī trīs mājdzīvnieki: suns Lebrons, kaķi Banāns un Igors. Iegors ir mazliet jaunāks par mani – tam ir 15 gadu, Banānam četri. Dzīvojam vecpilsētā – kaķi iziet pastaigās pa Kuldīgas ielām un pēc tam paši atgriežas

mājās. Dažreiz liekas, ka tie ir pazuduši, bet beigu beigās vienmēr atgriežas. Ar Lebronu gan katru vakaru pastaigā dodamies ar pavadīņu.

Jēkabs Aleksandrs Krūmiņš
Emīlijas Eglītes arhīva foto

PĀRDOD

SIA Vēvers ražo un piegādā priedes skaidu **BRIKETES** (280 EUR/palette), klucīšus (125 EUR/1,3 m³ maiss). Tāl. 26651831 vai www.vevers.lv. Sadržojamies ar sociālajiem dienestiem.

SIA AJG plus pārdod sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tāl. 29399939.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tāl. 26544462.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tāl. 27885688.

Pārdod ar piegādi sausu, skaldītu **MALKU**, 3 m garu malku. Tāl. 29249578.

Pārdod skaldītu un kluču **MALKU**. Tāl. 25607959.

Pārdod skaldītu lapkoku **MALKU**. Gatavojam pēc vajadzīgā pagales garuma un rupjuma. Desmit berkubu – 500 eiro. Tāl. 29562735.

MEDU (20 EUR/3 l), **ZIEDPUTEKŠŅUS** (12 EUR/kg) un **BIŠU MAIZI** (30 EUR/kg) ar piegādi mājās svētdien, 9. jūlijā. Tāl. 26441406.

Pārdod **SALDOS ĶIRŠUS**. Tāl. 26533635.

SVEASKOG
BEZ MAKSAS attīra no krūmiem
laukus un citas aizaugušas platības.
PĒRK zarus, cirsma atlikumus,
šķeldojamo materiālu.
☎ 25 622 293

PĒRK

Nopirkšu **DZĪVOKLI, ZEMI, MĀJU**, mežu jebkādā stāvoklī. Samaksā neka vēloties. Var būt ar parādiem, īrniekiem, daļām un citiem apgrūtinājumiem. Tāl. 26905430.

Vietējais mežsaimniecības uzņēmums pērk visu veidu **MEŽA ĪPAŠUMUS** – izcirtumus, jaunaudzes, briestaudzes. Interesē dažāda lieluma platības. Augstākā cena reģionā. Tāl. 25731315.

Pērk izcirtus **MEŽUS** (3000 EUR/ha), jaunaudzes, zemi. Tāl. 28282021.

SIA Craftwood pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS**. Cena: 1500–10 000 EUR/ha. Tāl. 26360308.

SIA AIBI iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS**, jērus, zirgus. Iepērkam arī bioloģiskos lopus. Samaksa tūlītēja. Tāl. 20238990.

Z/š **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tāl. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA Valinda pērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tāl. 29434034.

MAINA

Maina **JAUNBŪVI** Talsos bez iekšējās apdares pret lauksaimniecības vai meža zemi. Var būt neapstrādāta zeme, izcirtums, jaunaudze vai briestaudze. Platība: 10–20 ha. Tāl. 26129919.

DAŽĀDI

Sertificēts **TAKSATORS** profesionāli izgatavos inventarizācijas lietu jūsu mežam. Cena: 60 EUR! Piedāvājam arī **MEŽAUDZES** novērtēšanu, cirsma dokumentācijas sagatavošanu, īpašuma robežu, kupicu ierīkošanu un atjaunošanu, bezmaksas konsultācijas. Strādājam visā Latvijā! Tāl. 25731315.

JUMTA SEGUMA REMONTS un maiņa, koka konstrukciju montāža, fasādes darbi, pievedam materiālus. Tāl. 26310688.

SIA Kurzemes namdaris veic visu veidu **JUMTA SEGUMU ATJAUNOŠANU**. 10 gadu garantija! Tāl. 24440008.

Metāla, šifera **JUMTU MAZGĀŠANA**, krāsošana. Tāl. 24874343.

Zāgē, skalda, **KRĀMĒ MALKU** un veic citus darbus. Tāl. 22373838.

Zāles, latvāņu **PLĀUŠANA AR TRIMERI** no 0,03 eiro/m². Tāl. 28999550.

TRIMERĒŠANAS pakalpojumi. Tāl. 29402125.

ZĀLES PLĀUŠANAS pakalpojumi. Tāl. 26200636.

Tīra **AKAS UN URBUMUS**. Tāl. 27448331.

LĪDZJŪTĪBAS

*Cik gājums garš – nav izmērīts,
Cik bagāts bijis tas – nav svērts.
Bet mūžs ir pateicības vērts.*

/V.Kokle-Līviņa./

Izsakām līdzjūtību **EMĻIJAS KOLNAS** tuviniekiem, viņu mūžībā pavadot.

Marija, Austrā, Aina, Mūrnieki,
Gudiņi

*Kamēr vien tālāk mūsu dienas ies,
Tavs mūžs mūsu gaitās atsauksies.*

/J.Osmanis./

Līdzjūtība **AIJAS BREDOVSKAS** tuviniekiem, viņai mūžības ceļos aizejot. Aijas bijušie klasesbiedri

Skumjās esam kopā ar Elisu un mammu, no tēta atvadoties.

*Bitīšu grupas bērni, vecāki,
audzinātājas un auklīte*

*Lai tev dzimtās zemes vēji
Klusu miera dziesmu dzied.*

/J.Silazars./

Izsakām dziļu līdzjūtību **IMANTA BUKOVSKA** piederīgajiem, viņu mūžībā pavadot.

Invalīdu biedrība *Tu vari*

*Aiziet var, bet nemūžam tik tālu,
Lai caur ziediem un puteņu vāļiem
Neskanētu atmiņu balss.*

/Rainis./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Ilzei Vējiņai, dzīvesdraugu zaudējot.

SIA Saules ieleja 3 kolektīvs

*Paliks tavs darbīgais gājums –
Tik auglīgu mūžu neizdzēs riets.*

*Caur kokiem un bērniem būs
turpinājums*

Tai saulainai gaitai, ko beidzi tu iet.

/M.Bendrupe./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību tuviniekiem, draugiem un domubiedriem, **DZINTRU TURKU** mūžībā pavadot.

Bijušie kolēģi **VID**

Ir klusums,

Kas pasaka vairāk par vārdiem...

/Z.Mauriņa./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību **DZINTRAS TURKAS** ģimenei.

Bijušie kolēģi

*Saule silda zemi,
Cilvēks – cilvēkam sirdi.*

*Un dvēselē pēkšņi kad iezogas sals,
Bez vārdiem es zinu:*

Ir kādam dārgam mūžam nu gals.

/D.Rubens./

Mūsu līdzjūtība kolēģim Guntim Turkam, sievu **DZINTRU** mūžības ceļā pavadot. Domās esam kopā ar Gunti, dēliem, visu ģimeni, atceroties kopīgi pavadīto laiku, piedzīvojumus, Dzintras stāstus.

Darbabiedri SIA Rezerve

*Rokām, kuras vienmēr prata
Tik daudz veikt un padarīt,
Atpūtu ļauj vēlēt vieglu,
Ļauj tām paldies pasacīt.*

/J.Sirmbārdis./

Lai gaisi un viegls ir mūžības ceļš!
Skumju brīdī izsakām visdziļāko līdzjūtību Guntim, no mīla cilvēka atvadoties.

Bangu mājas iedzīvotāji

Bērniem – vasaras prieki un radoši darbi

Viena no nometnes *Vasaras raibumiņi* nodarbēm – zīmēšana ar krītiņiem uz bruģa.

Radošajā dienā top darbi no ziediem un augiem.

Jūnijā 40 bērnu no septiņiem līdz desmit gadiem piedalījies Kuldīgas novada bērnu un jauniešu centra radošajā nedēļā *Vasaras raibumiņi*, pedagogu vadībā laiku pavadot aizraujoši un saturīgi.

Nometne notiek piekto gadu. Šoreiz dalībnieki devās pārgājienā, gatavoja ēst, gāja peldēt, pavadīja laiku rotaļās un spēlēs, dejoja un dziedāja, mācījās spēlēt džambū, zīmēja, uz bruģa krāsoja

ar krītiņiem, no dažādiem materiāliem veidoja mākslas darbus un krelles, bet radošās nedēļas pēdējā dienā bija saldējuma kokteiļi un piepūšamās atrakcijas.

Pateicoties pašvaldības finansējumam, vecākiem bija jāmaksā tikai par ēdināšanu, ko gādāja kafējnīca *Staburadze*. Stāsta nometnes organizatore Inta Bērziņa: „Šoreiz vairāk bija septiņgadīgie bērni. Katra diena atvēlta citām aktivitātēm, bet noslēdzo-

šā mums vienmēr ir brīvākā režīmā – šoreiz bērni darbojās pa virtuvi, paši sev gatavoja kādu našķi, izklaidējās piepūšamajās atrakcijās.”

Mazo dalībnieku vecāki atzina, ka bērni bijuši ļoti priedīgi par piepildīto laiku un aizraujošajām nodarbībām, viņi arī ieguvuši draugus.

**Amanda Gustovska
Kārļa Komarovska
arhīva foto**

DĀRZĀ

Ārija
Rudlapa,
agronome

Darbi no 4. līdz 11. jūlijam

4. jūlijs. Dārza darbiem ne īpaši labvēlīga diena. Ravēšanai, nezāļu plaušanai un kaitnieku ierobežošanai laba diezgan.

5. jūlijs. Rīta puse vēl nav pārāk labvēlīga, pēcpusdiena jau ir sakņu diena. Rītu velta ravēšanai un tamlīdzīgiem darbiem, pēc pusdienām sēj rutkus, rudens redīsus, turnepšus. Stāda iepriekš izaudzētos biešu un kāļu dēstus. Norok agros kartupeļus, burkānus un citus sakņu dārzeņus.

6. jūlijs. Rīta pusē sakņu diena, pēcpusdienā un vakarā – ziedu diena. Ravēt var no rīta līdz vakaram, arī plaut nezāles. Rutku un citu sakņu augu sēšanai gan ieteicams vēltīt rītu. Pēcpusdiena piemērota tējas vākšanai un pirtsslotu griešanai. Ja vajag, pārjauc un

sakārto komposta kaudzes.

7. jūlijs. Ziedu diena. Jo-projām var ravēt, sapucēt puķu stādījumus. Apgriež sēklaizmetņus un neizskatīgos dzinumus, augus palutina ar mēslojumu. Vecās ziedkopas apgriež arī peonijām, īrisiem un citām ziemcietēm. Vāc puķu sēklas, lasa ogas, vāra ievārījumu.

8.–10. jūlijs. Lapu dienas. Atkal laiks aplaistīt augus siltumnīcās, podos, kastēs, dobēs, kur vajag un atļauj ūdens resursi. Aplauj mauriņus un apcērp dzīvzogas. Ievāc zālāju un lapu dārzeņu sēklas. No jauna sēj dilles, rukolu un citus ātri augošus garšaugus. Augļus, ogas un dārzeņus ieteicams vākt tikai ikdienas patēriņam.

11. jūlijs. Augļu diena. Laiks lasīt ogas, novākt gurķus un tomātus, zaļos zirņus un pupiņu pākstis. Labvēlīgs laiks konservēšanai, skābēšanai, ievārījuma gatavošanai u.c. pārstrādes veidiem. Jāatlicina laiks, lai sakoptu tomātus. Uzmanību prasa arī vīnogulāji – vajadzīga *zaļā operācija*. Varbūt vajag normēt ražu plūmēm, ābelēm, bumbierēm.

Kopā būt un kopā just

(Sākums 1. lpp.)

Ar Kuldīgas novada kolektīviem Dziesmu svētkos Rīgā Kurzemnieks satikās vēl pirms gājiena, iztaujājot par noskaņojumu.

XXVII VISPĀRĒJIE LATVIEŠU
DZIESMU UN
XVII DEJU SVĒTKI

Skrundas seniori gatavi gājiēnā izdziedāt vai visas tiem zināmās dziesmas.

Vienotā solī, karogiem plīvojot, aizsoļo Kuldīgas jauniešu koris *Lai top*.

Gar Brīvības pieminekli spēlējami braši soļo Alsungas *Suitu dūdenieki* Anta Puķīte, Kārlis Lipsnis un Inta Puķīte. Anta un Inta ir ansamblī gandrīz kopš dibināšanas 2014. gadā. Kārlis pievienojies pavasarī, jo vēlējies piedalīties Dziesmu svētkos. Gājiēnā viņš spēlēja bungas, bet svētku noslēgumā spēlēs dūdas kopā ar pārējiem astoņiem, kuru vidū ir arī viņa tētis Juris Lipsnis un mamma Aleta Lipsne.

Vārmes *DimDari* cauri Rīgai izies pamanāmi, nesot pagasta un deju kolektīva karogu.

Folkloras kopa *Ēdol's ķīst*. No rīta to aizkustinājusi kāda ārzemnieka rīcība, dziedātāju priekšā noņēmot cepuri.

KATRS ATVED SAVU DZIESMU

Kuldīgas kamerkoris *Rāte* Vecrīgā ieradīs viens no pirmajiem. Diriģents Andis Groza atbild, ka visi jūtas ļoti labi un gājiēnam ir gatavi: „Gaidām, kad varēsim sastāties, un ar skaudību skatāties uz tiem kolektīviem, kuri jau dodas Brīvības pieminekļa virzienā. Vai mums nāk miegs? Tas nenāks visu nedēļu! Kad atbrauksim mājās, varēsim izgulēties.”

Aiz *Rātes* stājas folkloras kopa *Ēdol's ķīst*. Tās vadītāja Zane Jančevska stāsta: „Atbraucām šorīt. Par nogurumu nedomājam. Šobrīd ir sajūta, ka viens otru uzvak-tē, jo mums līdzī ir arī mazi bērni, un ļoti patīkamu auru paguva radīt

kāds ārzemnieks no Āzijas. Viņš, ieraugot mūs dziedam tautas tērpos, apstājās, noņēma cepuri un paklanījās. Tas bija ļoti aizkustinoši!” Bez dziesmām kolektīvs atvedis arī puķu vainagus un zāļu pušķus – tie jau nedaudz apvītuši, taču tas piederot pie lietas un gājiēnā vairāk smaržo.

Senioru kora *Skrunda* dziedātājs Zigmunds Bahmanis saka: „Ir baigi feini! Izbraucām sešos no rīta, astoņos jau bijām te. Noguruma nav itin nemaz! Atnākot no Hanzas vidusskolas līdz Vecrīgai, šķiet, ka vienu gājiēnu esam jau nogājuši, tagad jāgaida, kad varēsim iet atpakaļ. Ejot dziedāsim visas dziesmas, kuras vien varē-

sim atcerēties.” Vakar Skrundas koris Rīgas cirkā uzstājās senioru kolektīvu koncertā *Klusums reiz par tautu tapa*.

PA CEĻAM AR PIEDZĪVOJUMIEM

Vārmes vidējās paaudzes dejtājus no *DimDariem* pamanām jau Rātslaukumā. Pa priekšu ar kolektīva un pagasta karogu ātrā solī traucas puīši. Stāsta Kristīne Medne: „Svētku izjūtu vēl dabūjuši neesam. Jāgaida, kad sāksies gājiēns, tad tā radīsies. Miegs gan drusciņ nāk. Visu nedēļu dzīvosim Hanzas vidusskolas aktu zālē – mums paveicies ar plašumu, jo citi kolektīvi iespiesti šaurās telpās.”

Vaicāta, vai pa ceļam nekas nav atgadījies, viņa teic: „Kuldīgā esam aizmirsuši aubes! Kaut kā no situācijas izgājām – sarāvām pļavā puķes. Braucot šurp, dabūjām pārkrāmēties, jo automašīnai bija mīksta riepa. Hanzas rajonā visur stāvēja policija, un domājām, ka netiksim iekšā, tāpēc izlēcām no mašīnas, ar visām somām un matračiem skrējām uz skolu, lai nenokavētu. Pēc tam mums teica, ka daļībnieki pie skolas drīkstēja piebraukt. No lietus nebaidāmies, taču lietusmēteļi ir līdzīgi.”

Kuldīgas sieviešu koris *Gaisma* atbraucis sestdienas vakarā, stāsta Iveta Vīksne: „Vietas skolā pietiek, taču tur ir ļoti silti.” Sākumā nomaldījušies, iebraucot kādā šķērsielā, pēc tam bijis grūti izgriezt ārā: „Braucām pāri visām apmalēm un bijām sabijušies.” Pirmajā vakarā esot izrullēti matračī un ēsta koristes Ineses Goldmanes pašceptā Dziesmu svētku kūka.

Lielā skrējiēnā satiekam arī pašvaldības kultūras nodaļas vadītāju Daci Reinkopu: „Atbraucām jau vakar un šodien jūtamies labi, vienīgi ar gājiēnu un stāšanos ir neliels apjukums.

Šeit ir ļoti šauri. Mums jau būtu jāstājas, taču gājiēns ieildzis, un izskatās, ka iznāks te uzkavēties.”

SILTĀKAS IZJŪTAS

Laura Feldberga no *Gudenieku suitiem* saka: „Šorīt bija liela iedvesma. Braucot atkārtojām dziesmas, lai gājiēnā nesajauktu vārdus, un nu esam gatavi iet. Dziedāsim *Rīga dimd* un dažas suitu dziesmas, lai radītu suitu noskaņas: *Bandenieki*, *Rudzi auga* un vienu draisku dziesmu par meitu, kas kārdina puisī aiz upes. *Gudenieku suitos* esmu gadu. Tie būs pirmie svētki, kuros piedalos ne kā koriste, bet kā folkloriste. Tā ir pilnīgi cita pieredze un gatavošanās! Ar kori braucot, jūtama liela koristu disciplīna. Šoreiz jūtu lielāku tautas kopskaņu, sadraudzību, ģimeniskumu.” Mājās *Gudenieku suiti* atgriezās pēc atklāšanas koncerta un Rīgā atkal būs Folkloras dienā nākamajā nedēļas nogalē, kad tos varēs redzēt Vērmanes dārzā un ar citiem kolektīviem arī pie Brīvības pieminekļa.

Amanda Gustovska
Lailas Liepiņas foto